Poštnina plačana v gotovini.
Leto XII., štev. 69
Ljubljana, torek 24. marca 1931
Cena 2 Din

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelek: Ljubljana, Selenburgova ul. 3. — Tel. 3492 in 2492.
Podružnica Maribor: Aleksandrova cesta št. 13. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica št. 2. — Telefon št. 190.
Računi pri pošt. ček. zavodih: Ljubljana št. 11.842. Praha číslo 78.180. Wien št. 105.241

JUTRO

Naročnina znaša mesečno 25.— Din, za inozemstvo 40.— Din.
Uredništvo:
Ljubljana: Knafljeva ulica 5. Telefon št. 3122 3123 3124 3125 in 3126.
Maribor: Aleksandrova cesta 13. Telefon št. 2440 (ponoči 2582).
Celje: Kocenova ul. 8. Telef. št. 190.
Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.

Demarša na Dunaju

Poslaniki velesil pri zunanjem ministru Schobru — Velika nervoznost po vsej Evropi — Berlin in Dunaj se že umikata

Dunaj, 23. marca. AA. Službeno se objavlja naslednji komunike:

»Diplomatski zastopniki Francije, Italije in Češkoslovaške so izjavili zunanjemu ministru dr. Schobru, da so poročila listov z dne 17. marca o carinski zvezi med Avstrijo in Nemčijo napotila njihove vlade k izjavi, da smatrajo tako carinsko zvezo za kršitev ženevskega protokola iz l. 1922.

Zunanji minister je dal nato poslanikom potrebna pojasnila. Diplomatski krogi ne smatrajo tega koraka za formalen protest, ker so poslaniki intervenirali le na osnovi časopisnih poročil. Avstrijski politični krogi so mnenja, da se je to zgodilo le zaradi nesporazumljenja in upajo, da bodo pojasnila zunanjega ministra dr. Schobra razpršila vse bojazni in nezaupanja glede na cilje avstrijsko-nemškega carinskega sporazuma.«

Schobrov zagovor

Dunaj, 23. marca d. O demarši se doznavajo naslednje podrobnosti: V soboto so se zglasili zastopniki Francije, Češkoslovaške in Italije pri zunanjem ministru dr. Schobru ter mu izjavili, da so 17. marca v listih objavljene vesti o zaključitvi carinske unije med Avstrijo in Nemčijo dale njihovim vladam povod za sporočilo avstrijski zvezni vladi, da bi bila zaključitev take carinske konvencije v nasprotju z ženevskim protokolom od 4. oktobra leta 1922.

Podkancelar in zunanji minister dr. Schober je odgovoril v glavnem naslednje:

»Od francoskega zunanjega ministra Brianda na panevropski konferenci v Ženevi podano izjavo, da priznava Francija panevropsko idejo kot podlago za ozdravljenje vsega svetovnega položaja in da Francija s tem podvzema pobudo za to vrsto konsolidacije gospodarstva, je bila navdušeno sprejeta, kakor znano, od vseh udeležencev konference. V zvezi z Briandovo izjavo je avstrijski zastopnik s pritrdilom k Briandovi formuli predlagal istočasno kot najbližjo možnost za uresničenje tega načrta zaključitev regijonalnih pogodb in je torej že oficijelno pred zastopniki vsega sveta spravil to misel v razpravo.

Izvršena demarša je za to tem bolj presenetljiva, ker ni bilo od Avstrije in Nemčije ničesar drugega podvzetega, kakor da se, upoštevajoč čim dalje težji gospodarski položaj, bavita nadalje z že napovedano mislijo ter predlagata načrt carinskega sporazuma.«

Glede na opozorilo, da je ta dogovor oziroma načrt za tak sporazum proti ženevskemu protokolu iz l. 1922., je izjavil dr. Schober, da to že zaradi tega ni točno, ker ostaja za slučaj, da pride do takega dogovora, samo po sebi umevno popolnoma obvarovana politična in gospodarska suverenost vseh v poštev prihajajočih držav.

S posebnim poudarkom je opozoril zunanji minister dr. Schober, da ne more trditi nobena država, da je bila postavljena pred gotovo dejstvo, ker ne gre za dogovor, kakor je bilo že omenjeno, temveč le za načrt, pri čegar uresničenju more sodelovati vsaka druga država.

Konference v Berlinu

Berlin, 23. marca AA. V ospredju političnega zanimanja je še vedno avstrijsko-nemška carinska pogodba, katere vsebino so objavili nocoj. V teku dneva je zunanji minister Curtius sprejel angleškega, francoskega in italijanskega poslanika, s katerimi je izmenjal mnenja o podrobnostih tega dogovora. V zvezi s temi posvetovanji je zunanji minister ponovno poudaril stališče nemške vlade, da je ta carinski dogovor v skladu z versaillesko, saintgermainsko mirovno pogodbo in z ženevskim protokolom iz leta 1922., s katerim se je Avstrija obvezala, da bo ohranila svojo neodvisnost, in da se ne bo spuščala v pogajanja, ki bi na katerikoli način omejevala njeno suvereniteto. Nemški vladni krogi izražajo upanje, da bo skrbna proučitev te pogodbe razpršila vsa nezaupanja in da bo ta sporazum pripomogel k uresničenju Briandovega načrta za ustanovitev panevropske zveze.

Curtius o sporazumu

Paris, 23. marca AA. Sauerwein objavlja v »Matinu« važen razgovor z nemškim zunanjim ministrom dr. Curtiusom o avstrijsko nemškem carinskem sporazumu. Dr. Curtius pravi, da je Nemčija najbolj interesirana na uspehu panevropske komisije, vendar pa je zgodovina mednarodnih konferenc v zadnjih letih pokazala, da je ostal ves trud na splošni mednarodni osnovi zaman in da se je dosegel mednaroden sporazum le po dolgotrajnih in mučnih pogajanjih. Minister je dalje izrazil mnenje, da bi bila evropska zveza potom krajevnih dogovorov veliko lažje ustvarljiva. To velja posebno za države ali skupine držav, katerih interesi so tesno spojeni.

Zato sta Nemčija in Avstrija sklenili napraviti prvi korak v tej smeri. Tako je prišlo med obema državama do sporazuma in se bosta sedaj pogajali o harmonizaciji svojih stališč v carinskih in gospodarskih vprašanjih. Dr. Curtius je nato poudaril, da se tega ne more primerjati z nekimi bivšimi carinskimi zvezami. Obe državi ostaneta v tem primeru popolnoma enakopravni in ohranita vse svoje suverene pravice. Še več! Obe državi sta pripravljeni razširiti svojo akcijo tudi na druge države, ki bi bile s tem sporazumne, in se pogajati z njimi o sličnih pogodbah.

Dr. Curtius je zaključil svoje izjave z izrazom upanja, da bo ta sporazum zelo koristil uresničenju ideala »Zedinjenih evropskih držav«, ker Evropa ne stremi samo po gospodarskem zedinjenju temveč prav tako po konsolidaciji evropskega in svetovnega miru.

Seja francoske vlade

Pariz, 23. marca. AA. Pod predsedstvom predsednika republike g. Doumergua se je vršila seja ministrskega sveta, na kateri je zunanji minister Briand poročal o zunanje-politični situaciji, posebno o zadevah in vprašanjih, ki so se pojavila z gospodarskim sporazumom med Nemčijo in Avstrijo. Ministrski svet je bil zadovoljen s koraki, ki jih je takoj od začetka podvzel Briand, da se v sporazumu z drugimi zainteresiranimi državami stori vse za zaščito mednarodnih pogodb in konvencij.

Pariz, 23. marca h. Po prvem presenečenju, ki ga je izzvala vest o sklenitvi carinske unije med Avstrijo in Nemčijo, so začeli sedaj v vseh političnih in diplomatskih krogih presojati vso akcijo popolnoma mirno in hladno. Poudarja se, da prav za prav ne gre za carinsko unijo, marveč za pact le contrachendo, s katerim se Nemčija in Avstrija obvezujeta, da bosta v danem trenutku sklenili carinsko unijo. V sedanji dobi je možnost carinske unije dokaj neverjetna, ker bi po obstoječem sistemu trgovinskih pogodb na osnovi klavzule o največjih ugodnostih prišlo do nevzdržnega stajna v Nemčiji in Avstriji, ker bi bilo n. pr. mogoče uvažati carine prosto tudi žito iz Argentine. Prve časopisne vesti so bile očividno pretirane in v pariških krogih tudi ne smatrajo za verjetno, da bi bili Jugoslavija in Rumunija povabljeni k pristopu.

Odpor na Češkem

Praga, 23. marca. h. Danes je posetil zunanjega ministra dr. Beneša nemški poslanik dr. Koch, ki mu je poročal o sklenitvi gospodarskega sporazuma med Avstrijo in Nemčijo. Dr. Beneš v tem razgovoru ni zavzel nikakega stališča, marveč si je pridržal proste roke, dokler ne prejme avtentičnega besedila sklenjenega sporazuma. Razgovor, v katerem sta obravnavala ves kompleks teh vprašanj, je potekel med dr. Benešem in dr. Kochom v prijateljskem tonu.

Koalicijske stranke so vložile danes v senatu obširno interpelacijo na zunanjega ministra dr. Beneša, v kateri zahtevajo pojasnila o avstrijsko-nemškem sporazumu. Interpelacija je sestavljena v zelo ostrem tonu in opozarja na obveznosti Avstrije po mednarodnih mirovnih pogodbah in po ženevskem protokolu. Interpelacija izraža bojazen, da že sam način interpretacije tega sporazuma v nemškem tisku predstavlja nevarnost za gospodarsko konsolidacijo Srednje Evrope in izigravanje panevropske ideje.

Praga, 23. marca. h. Ves češkoslovaški tisk se še vedno obširno bavi z gospodarskim sporazumom med Avstrijo in Nemčijo in najodločnejše obsoja to akcijo, ki jo smatra za preračunano in odkrito proti Briandovi panevropski akciji. »Česke Slovo« piše med drugim, da hoče nemški tisk s sklicevanjem na Briandovo idejo le preslepiti javnost, kajti v resnici Avstrija in Nemčija nočeta z Briandom, marveč sta svojo akcijo naperili direktno proti njemu. Dr. Curtius je bil doslej v svojih akcijah vedno zelo previden, dasiravno mu je tu pa tam ušla kaka beseda, ki je izdala njegove načrte. Toda tolike neodkritosrčnosti, kakor tokrat ni pokazal še nikdar. Sicer je še popolnoma nejasno, kako si predstavljata Nemčija in Avstrija izvedbo svojega sporazuma, jasno pa je, da bo ta akcija, v kolikor ni v skladu z obstoječimi mednarodnimi pogodbami naletela na najostrejši odpor vse Evrope. O tem si morajo biti v Berlinu in na Dunaju popolnoma na jasnem.

Odmev na Poljskem

Varšava, 23. marca. g. Pogajanja za sklenitev carinske pogodbe med Nemčijo in Avstrijo so izzvala v političnih krogih veliko zanimanje. V vladnih krogih si pridržujejo sodbo, dočim desničarski listi že poudarjajo politično in gospodarsko nevarnost, ki bi zaradi tega grozila Poljski.

Sodba Društva narodov

Ženeva, 23. marca. h. Vest o sklenitvi carinske unije z Avstrijo in Nemčijo je izzvala v ženevskih krogih izredno presenečenje. Pri generalnem tajništvu Društva narodov in v vrstah stalnih delegatov se vzdržujejo za enkrat vsakega komentarja in čakajo na rezultat pariških posvetovanj organizacijskega odbora evropske unije, na katerem se bo brez dvoma o tej stvari obširno govorilo. Soglasno pa izražajo v ženevskih krogih mnenje, da bi morale prevzeti inicijativo za eventualno intervencijo Društva narodov one države, ki so podpisale protokol iz leta 1922., s katerim se je Avstrija obvezala, da se bo varovala vsake akcije, ki bi ogražala njeno gospodarsko in politično samostojnost.

Povratek španskega kralja v Madrid

Pariz, 23. marca AA. Španski kralj Alfonz je odpotoval danes v Madrid. Pariz je zapustil ob 10.50.

JUGOSLAVIJA IN CARINSKA UNIJA MED NEMČIJO IN AVSTRIJO

Obvestilo avstrijskega in nemškega poslanika — Seja ministrskega sveta — Rezerviranost do razjasnitve situacije

Beograd, 23. marca. M. **Danes ob pol 6. zvečer sta posetila zunanjega ministra dr. Marinkovića nemški in avstrijski poslanik na našem dvoru, ki sta ob tej priliki po naročilu svojih vlad službeno obvestila našega zunanjega ministra o sklenitvi gospodarskega sporazuma med Nemčijo in Avstrijo ter razložila stališče svojih vlad glede te pogodbe. Takoj nato se je sestal ministrski svet k seji, na kateri je zunanji minister dr. Marinković podal poročilo o avstrijsko-nemškem paktu in je vlada k temu zavzela svoje stališče.**

»Pravda« objavlja pod naslovom »Sporazum med Berlinom in Dunajem« uvodnik, v katerem označuje stališče, ki ga bo po njenem mnenju morala k temu problemu zavzeti Jugoslavija. Članek pravi med drugim:

»Sklenitev gospodarskega sporazuma med Nemčijo in Avstrijo, ki predstavlja v stvari carinsko unijo, je izzvala veliko vznemirjenje v vsem evropskem tisku, zlasti pa v Parizu in Pragi. Povod za to vznemirjenje ni toliko sklenitev carinske unije, kakor pa alarmantni komentarji gotovega dela nemškega tiska, ki **podčrtavajo pomen tega sporazuma z ugotovitvijo, da je to prvi korak k združitvi Avstrije z Nemčijo.** Razumljivo je, da je moralo tako tolmačenje berlinsko-dunajskega pakta izzvati vznemirjenje v vseh onih evropskih krogih, ki se zavzemajo za konsolidacijo prilik v Evropi in za spoštovanje mirovnih pogodb. Iz takega tolmačenja nemškega tiska se da posneti, da ima **dunajski sporazum veliko politično ozadje.** Zastopniki Francije, Italije in Češkoslovaške, ki so včeraj posetili avstrijskega zunanjega ministra dr. Schobra in zahtevali od njega pojasnil, so obenem ugotovili, da se da iz pisave avstrijskega in nemškega tiska posneti, da vsebuje doslej še neobjavljena **pogodba določbe, ki so v odločnem nasprotju z mednarodnimi obveznostmi Avstrije,** zlasti v kolikor se nanašajo na njeno gospodarsko in politično neodvisnost. Za enkrat še ni mogoče oceniti pravega pomena nemško-avstrijskega sporazuma, ugotoviti pa je treba že sedaj, da bi tak **sporazum značil kršitev mirovnih pogodb, če se uresničijo napovedi nemškega tiska in bi povzročil nedogledne komplikacije v trenutku, ki je najbolj važen in potreben za mirno in intenzivno delo za gospodarsko konsolidacijo Evrope.«**

Beograd, 23. marca, M. Vest o carinski uniji med Avstrijo in Nemčijo je umevno naletela tudi v Jugoslaviji na veliko in živahno zanimanje v vseh političnih in gospodarskih krogih. O tem, kako gledajo v teh krogih na dogovor med Dunajem in Berlinom, je dobil vaš poročevalec od dobro informirane strani naslednje zanimive informacije:

Dogodek je tolike važnosti po svojem mnogostranskem obsegu in po svoji dalekosežnosti, da se upravičeno **prišteva med najvažnejše dogodke, ki so se odigrali v zadnjem času v Evropi.** Dokler niso znane avtentične podrobnosti, je težko izreči svojo sodbo. **Na mestu je skrajna rezerviranost.** Treba bo pač počakati, da se bo videlo, kaj se bo iz tega izcimilo. **Jugoslavija je gotovo med onimi državami, ki so neposredno prizadete in ki morajo zaradi tega ta dogodek dobro in temeljito proučiti, predno morejo zavzeti svoje končnoveljavno stališče.** Po senžermenski mirovni pogodbi se je avstrijska republika obvezala, da se ne bo nikdar odrekla svoje samostojnosti ter da se bo vzdržala vseh gospodarskih in finančnih angažmanov, ki bi bili take prirode, da bi kompromitirali posredno ali neposredno njeno neodvisnost. Carinska unija rešuje cel kompleks gospodarskih vprašanj, ki niso važna samo za Avstrijo in Nemčijo, marveč interesirajo v enaki meri vse ostale evropske države. **Vprašanje je dalje, ali avstrijsko-nemški sporazum ne prehaja na politinči teren. Če bi bil to slučaj, potem bodo morale vse prizadete države vztrajati na tem, da se sporazum popolnoma prilagodi mirovnim pogodbam in ženevski instituciji.** Jugoslavija je v svoji zunanji politiki strogo na stališču, da se morajo spoštovati obstoječe pogodbe in bo tudi v tem primeru zahtevala koordinacijo tega sporazuma z mednarodnimi obveznostmi, ki morajo veljati za vse, torej tudi za Avstrijo in Nemčijo.

Solidarnost Rumunije

Bukarešta, 23. marca M. Sklenitev carinske unije med Nemčijo in Avstrijo je izzvala v vseh tukajšnjih krogih ogromno senzacijo. Kakor poročajo listi tudi rumunska vlada o tem ni bila obveščena in še danes nima podrobnih informacij. Nemški odpravniko poslov v Bukorešti je obvestil rumunsko vlado samo o glavnih smernicah tega sporazuma, ne da bi predložil avtentično poročilo. Naglasil je, da ta sporazum nima nikakega političnega ozadja. Rumunski listi pa nasprotno poudarjajo v svojih komentarjih, da je pakt v nasprotju z mirovnimi pogodbami in ukinja politično in gospodarsko samostojnost Avstrije. Po sodbi rumunskega tiska je ta akcija naperjena proti Briandovi akciji za evropsko unijo. »Cuventul« vidi v tem dejansko priključitev Avstrije Nemčiji, ker bodo s carinsko unijo odpravljene carinske meje, s tem pa indirektno sploh državne meje.

Rumunska vlada zaenkrat še ni zavzela svojega stališča, marveč čaka na nadaljnji razvoj dogodkov. Poudarja pa se, da bo nastopila v vsakem primeru popolnoma solidarno s svojimi zavezniki, zlasti z Jugoslavijo, Češkoslovaško in Poljsko. Ministrski predsednik Mironescu je imel danes dolgo konferenco z voditelji strank, pozneje pa je sprejel francoskega, jugoslovenskega in češkoslovaškega poslanika, s katerimi je prav tako razpravljal o tem dogodku.

Program razorožitvene konference

Resolucije pripravljalnega odbora za splošno razorožitveno konferenco

Pariz, 23. marca, AA. Včeraj je imel pod predsedstvom lorda Cecila odbor komisije Društva narodov za razorožitev sejo, na kateri je sprejel resolucije, ki naglašajo kot neobhodno potrebo:

1. da konferenca za razorožitev doseže rezultat, ki bo v skladu s potrebami mednarodne varnosti, z raznimi mednarodnimi pogodbami in pakti, ki so že podpisani;
2. splošno znižanje za 25 odst. vseh proračunov za oboroževanje v vseh državah;
3. ukrepe za utrditev mednarodne varnosti, zlasti, da vse države pristopijo k splošnemu paktu za arbitražo;
4. ukrepe za odstranitev neenakosti pri oboroževanju in sicer z znižanjem denarnih sredstev za oboroževanje, in
5. uvedbo stalne mednarodne kontrole Društva narodov nad oboroževanjem posameznih držav.

Dunajski list zavrača klevete črnožolte „Reichspost“

»Der Abend« obsoja napade monarhistične »Reichspost« na Jugoslavijo in brani ostali avstrijski tisk

Dunaj, 23. marca M. »Der Abend« se bavi v daljšem članku s protestom Jugoslavije zaradi napadov avstrijskega tiska in z opravičilom avstrijskega zunanjega ministrstva. List pravi, da je jugoslovenski poslanik na Dunaju zahteval od zunanjega ministra dr. Schobra obžalovanje ne samo ustmeno, marveč tudi pismeno. Posledica te zahteve je bil komunike, ki ga je izdalo zunanje ministrstvo. V tem komunikeju se govori o napadih avstrijskega tiska. »Der Abend« protestira proti takemu načinu obravnavanja zadeve in naglaša, da je leglo napadov na Jugoslavijo samo v črno-žolti »Reichsposti«, koje stare monarhistične tendence so znane. Monarhistična propaganda »Reichsposte« pa ni naperjena samo proti Jugoslaviji, marveč tudi proti avstrijski republiki. Če se upošteva, da se nahaja Avstrija pred pričetkom važnih pogajanj za sklenitev trgovinske pogodbe z Jugoslavijo, potem se mora vprašati, kaj je za Avstrijo važnejše, ali monarhistična kampanja »Reichsposte« ali pa gospodarski odnošaji Avstrije do sosedov. Zlasti »Der Abend« protestira proti temu, da se v komunikeju zunanjega ministrstva identificira ves avstrijski tisk s klerikalno »Reichspost«, s katero noče imeti nič skupnega in čije pisavo obsojajo vsi trezni avstrijski listi.

Panevropska gospodarska konferenca

Prihod Hendersona v Pariz — Dr. Curtius in Grandi ne bosta osebno sodelovala pri konferenci — Zanimanje osredotočeno na nemško-avstrijskem gospodarskem sporazumu

Pariz, 23. marca. AA. Dopoldne je prispel sem angleški zunanji minister Henderson, da se udeleži zasedanja panevropskega gospodarskega odbora, ki se je danes otvorilo v francoskem zunanjem ministrstvu. Seji predseduje zunanji minister Briand. Ker se nemški zunanji minister dr. Curtius in italijanski zunanji minister Grandi tega zasedanja ne bosta udeležila, je veliko izgubilo na pomenu. Važnost tega dogodka je bila potisnjena v ozadje po živahni razpravi o avstrijsko-nemški carinski zvezi. Časopisje obžaluje odsotnost Curtiusa in Grandija.

Pariz, 23. marca. h. Henderson se bo nocoj ali pa jutri zjutraj sestal z Briandom, s katerim bosta obširno razpravljala o avstrijsko-nemški akciji. V angleških krogih smatrajo, da je uresničenje carinske unije med Avstrijo in Nemčijo za enkrat nemogoče, v ostalem pa poudarjajo, da je treba počakati na objavo sporazuma, ker so časopisne vesti očividno pretirane.

Smrtna nesreča v Zagrebu

Zagreb, 23. marca č. Pri podiranju Zakladne bolnice, se je danes ponesrečil delavec Josip Koželj, ki je padel z nekega zida 2 m globoko ter je pozneje v bolnici umrl. Ker je podjetje zavarovalo vse delavce, zaposlene pri podiranju bolnice, bo njegova rodbina dobila 10.000 Din zavarovalnine. Podiranje bolnice bo končano do 15. aprila, torej 15 dni pred določenim rokom.

Proračun dravske banovine potrjen

Beograd, 23. marca. AA. Včeraj je finančni minister odobril proračun dravske banovine. Proračunska vsota znaša 116,355.699 Din, proračun podjetij pa 56,116.421 Din. Obenem s proračunom je finančni minister odobril tudi uredbo dravske banovine za izvršitev proračuna. Višina banovinskih doklad, ki je odobrena dravski banovini, znaša 35 odstotkov. Z odobritvijo proračuna dravske banovine so potrjeni vsi banovinski proračuni za leto 1931-32.

Iz državne službe

Beograd, 23. marca. p. Z odlokom ministrstva prosvete so imenovani za suplente naslednji diplomirani filozofi: Franc Tomšič na I. realno gimnazijo v Ljubljani, Branko Rudolf na gimnazijo v Celju, Ciril Šlebinger na realno gimnazijo v Mariboru, Marijan Sterle na II. realno gimnazijo v Ljubljani in Silva Antič na klasično gimnazijo v Mariboru. Marija Šurič, strokovna učiteljica na učiteljišču v Vršcu, je premeščena na realno gimnazijo v Mariboru.

Beograd, 23. marca. p. »Službene Novine« objavljajo ukaz o napredovanju uradnikov tehnične stroke. Med drugimi sta napredovala v 1-4-a Ivan Marek, tehnični svetnik sreskega načelstva v Celju in Josip Otachal, tehnični svetnik sreskega poglavarstva v Ljubljani. Z odlokom ministra za šume in rude je postavljen za podšumarja pri sreskem načelstvu v Kranju gospod Alojzij Longo, ki je bil pomotoma imenovan za oficijala.

Beograd, 23. marca. p. »Službene Novine« objavljajo ukaz, s katerim sta upokojena pomočnik finančnega direktorja finančne direkcije v Ljubljani Fran Bajić in finančni svetnik Angel Šavnik.

Beograd, 23. marca AA. S sklepom notranjega ministra je odpuščen iz državne službe Boris Damjanić, pisar-pripravnik obmejne železniške policije v Mariboru.

Duhovniško napredovanje

Beograd, 23. marca p. »Službene Novine« objavljajo odlok, s katerim je postavljen tajnik škofovskega ordinarijata v Mariboru g. Mihael Umek za kanonika stolnega kapitlja mariborskega v 1-5.

Strokovna izpitna komisija pri ljubljanski finančni direkciji

Beograd, 23. marca p. Z odlokom finančnega ministra je imenovana pri ljubljanski finančni direkciji naslednja strokovna komisija za strokovne izpite uradništva finančne službe: predsednik pomočnik finančnega direktorja Fran Bajić, namestnik finančni svetnik Štefan Sušec, člana finančni svetnik Ivan Dic in glavni arhivar Fran Šetina, namestnika pa finančni svetnik Hinko Perne in viš. finančni tajnik Alfonz Gšpan.

Avstrijsko-nemški alarm

Ljubljana, 23. marca.

Trgovinska pogodba med Avstrijo in Nemčijo je povzročila ogromno pozornost v Evropi. To je res pravi alarm, kakor moremo sklepati po izjavah časopisja, še prav posebno pa po dunajski demarši zastopnikov velesil ter Češkoslovaške.

Za presojanje pogodbe, ki postavlja za Avstrijo in Nemčijo enotno carinsko področje, ju tedaj v carinskem pogledu združuje, si je treba biti predvsem na jasnem, da tu ne gre toliko za trgovinske odnošaje, marveč veliko bolj in predvsem za eminentno politično zadevo. V tem je jedro problema in samo s tega vidika je mogoče presojati njen pomen ter razumeti presenečenje in celo ogorčenje, ki se kaže v velikem delu evropske javnosti. Ves zagovor Nemčije ter Avstrije se bo koncentriral očividno na trditev, da gre tu za golo trgovinsko, odnosno gospodarsko akcijo, se nikakor ne sme presojati kot politična poteza. Že iz Schobrovega odgovora odseva tako pojmovanje in v nadaljnjem razvoju afere se bo ista stvar pokazala še bolj.

Nikaka tajnost ni bila, da skušajo na Dunaju in v Berlinu izvesti združitev obeh držav praktično s tem, da preuredijo svoje notranje norme enotno, po enotni shemi, tako da bo praktično vedno manjša razlika med avstrijskim in nemškim državljanstvom. Tako se je stremelo k unifikaciji pravnih in drugih določb in tako smo nenadoma doznali, da se unificira tudi trgovinska politika.

Prvo, kar se mora pri tem vzeti v pretres, je dosedanja vloga Avstrije v mednarodnem gospodarskem svetu. Ne sme se prezreti, da se je ogromno energije porabilo v to, da se dokaže, kako je Avstrija sposobna za samostojno gospodarsko in spričo tega tudi za samostojno politično življenje. Pa ne samo to; Avstriji se je od zapada nudila tudi ogromna finančna pomoč, da se podpre njeno precej prizadeto gospodarstvo, a vse to v svrho, da se obrani pri samostojnem gospodarskem ter političnem življenju. Sedaj, ko je gospodarska sanacija dosežena, pa jo Avstrija ubere proč v carinsko skupnost z Nemčijo in stori tedaj ravno tisto, kar naj bi se s sanacijo preprečilo.

S carinsko pogodbo pa so neposredno prizadete tudi vse one države, ki so v pogodbenih trgovinskih stikih z eno ali drugo od obeh držav. Zakaj razmerje potrebe in ponudbe se bo na pr. v Avstriji poslej močno spremenilo napram tretjemu, ker se more nemški trg v prodaji in pri kupovanju vse drugače uveljaviti nego poprej. Zato je razumljivo, da je tudi v gospodarskem pogledu presenečenje ogromno, da pa je združeno z nejevoljo tudi tamkaj, kjer sicer zvezam z nemškim političnim območjem ne bi bili nenaklonjeni.

Ali težišče ostane na politični strani. Nemogoče je, da bi kdo pritrdil Schobru, ko pravi, da gre samo za praktično aplikacijo Briandovih panevropskih načrtov in izvedbo načrtov glede gospodarskega zbližanja evropskih držav v regijonalnem obsegu. Tudi se bo težko dal kdo prepričati, da je najboljše, ako se še nadaljnje države združijo z Nemčijo v enotni carinski okvir, kakor je to storila Avstrija, zakaj vsakdo si je na jasnem, da bi to pomenilo samo, vpreči se v politični in gospodarski voz, ki mu daje Berlin motorno silo. Ravno carinske zveze so včasih oznanjevalci političnih združitev; saj se še ni pozabilo, da se je svoj čas Prusija razraščala v Nemčijo ravno na osnovi ali bolje s posredovanjem carinske zveze. Politična namera carinske unije je tedaj evidentna in s tega vidika se presoja pomen nenadnega berlinsko-dunajskega akta.

Mednarodna trgovska zbornica o agrarni krizi južnovzhodnih evropskih držav

Ugotovitev vzrokov in predlogi za omiljenje sedanje krize — Preferenčni sistem ali svobodna trgovina

Berlin, 23. marca h. Danes se je pričelo zasedanje poljedelske sekcije evropskega odbora mednarodne trgovske zbornice. Na dnevnem redu je bila razprava o agrarni krizi južno-vzhodnih evropskih držav. Ugotovljeno je bilo, da izzivajo krizo predvsem previsoki produkcijski stroški, ki so mnogo višji kakor v prekomorskih državah. Izboljšanje položaja bi se dalo doseči predvsem s primerno ureditvijo prevoznih tarifov, z izboljšanjem prodajne organizacije, s primerno organizacijo poljedelskih kreditov in izboljšanjem načina produkcije.

Živahna debata se je razvila glede nove organizacije mednarodnega trgovinskega prometa. Anglija in Holandska sta zagovarjali sistem svobodne trgovine, dočim so se srednjeevropske države pa tudi Nemčija izrekle za preferenčni sistem v okviru regionalnih pogodb, ali pa potom zasebnih sporazumov glede kontingentov. To stališče je zastopala tudi Francija. Predlagani sistem bo predmet nadaljnjega proučevanja in se bo o tem razpravljalo podrobneje na prihodnjem zasedanju mednarodne trgovinske zbornice.

Novi napadi fašističnega tiska

Dan molitve za slovansko manjšino v Julijski Krajini je dal italijanskemu tisku novega povoda za neupravičene silovite izpade proti našemu ljudstvu, proti slovanski duhovščini vobče in posebej še proti katoliški cerkvi. Isti listi, ki so nedavno še zavračali papeško oblast v ozke meje vatikanskega zidovja, se sedaj čudijo, zakaj Vatikan molči in zakaj ne nastopi proti »bogokletnemu početju« jugoslovenskih katoliških škofov, ki da so s svojim pastirskim listom odredili »molitve sovraštva« po jugoslovenskih cerkvah.

Tržaška lista »Piccolo« in »Popolo« priobčujeta daljše izvlečke iz časopisja ostale Italije, ki jim seveda še sama dodajata kopo izmišljenih očitkov in obdolžitev. Oba prinašata tendencijozni opis dogodkov na dan molitev po naših mestih, kakor ga je razširila po Italiji uradna agencija Stefani. Nedeljski »Piccolo« vidi v poslanici zagrebškega nadškofa le napoved za »energično protiitalijansko akcijo, ki se pripravljajo nanjo sovražniki Italije.«

V zvezi s tem poroča list o pripravah, ki se vrše na Dunaju za sestanek zastopnikov narodnih manjšin v Italiji in pravi nato: »Ta sestanek bo pozval na solidaren protest manjšine vseh narodov, ki naj nastopijo proti postopanju fašistične vlade s Slovani in Nemci v Italiji. To vse se vrši pod zaščito cerkve, kar ni moralno, ker je nepravično, kar pa je tudi nepolitično, kajti Vatikan naj ve, da režim, ki priznava in tolerira papeštvo, ne bo dovolil take laživerske gonje.«

Članek omenja dalje tudi mednarodno zvezo manjšin, ki ji predseduje dr Wilfan in ki baje ne pripušča v zvezo raznih manjšin Poljske, Francije in Jugoslavije. Ker je ta zveza izgubila ves ugled v svetu, si hoče dr. Wilfan pomagati in doseči svoje cilje pod zaščito univerzalnosti katoliške cerkve. Kako more Vatikan dopuščati zlorabo cerkve v namene take vrste?

Po tem uvodu priobčuje »Piccolo« mnenja nekaterih uglednejših listov iz notranjosti Italije. »Lavoro Fascista« označuje molitve kot nekako versko blaznost, slično srednjeveškim podvigom otroških križarskih vojsk in z narejenim ogorčenjem sprašuje: »Kaj pa dela visoka cerkvena hierarhija, kaj dela najvišji poglavar, ki nosi velikansko odgovornost za zadržanje cerkve? Proti srednjeveškim zablodam je vselej nastopil z odločno strogostjo, zakaj sedaj dopušča tako bogokletstvo in tako kruto profanacijo božjih simbolov?«

Najhujši napad si je privoščil v »Popolu d'Italia« znani Virginio Gayda, ki je tudi avtor vseh prejšnjih vehementnih izpadov proti naši državi v omenjenem glasilu fašistovske stranke.

Članek mrgoli izmišljotin in obrekovanj in zaključuje z gorostasno izjavo, da so bile molitve »demonstracija balkanskega razbojništva, ki je prodrlo do italijanskih mej in je sramota za evropsko civilizacijo.«

Ali ste že naročnik edine slovenske ilustrovane tedenske revije „Življenje in svet“?

Proslava obletnice fašizma

Rim, 23. marca. s. Dvanajsto obletnico fašizma so danes po vsej državi proslavili na zelo svečan način. Skoraj po vseh mestih so se vršile velike manifestacije, na katerih je bila prečitana Mussolinijeva poslanica mladim fašistom.

Izgredi italijanskih tekstilnih delavcev

Napolj, 23. marca. g. Zaradi napovedanega znižanja mezd je prišlo v južnoitalijanskih predilnicah do težkih delavskih izgredov. Oddelek milice, ki je skušal posredovati, je bil prešibek in je moral pobegniti, pri čemer je razjarjena množica zajela poveljnika in ga težko poškodovala. Šele močnejšemu oddelku karabinijerjev se je posrečilo napraviti mir in red. Med spopadi je bilo nekaj delavcev poškodovanih.

Madžarski zunanji minister v Rimu

Rim, 23. marca. AA. Agencija Stefani poroča, da je italijanski kralj danes ob 9. sprejel madžarskega ministra za zunanje zadeve grofa Karolvija. Karolyi je ob 11. posetil italijanskega zunanjega ministra Grandija, ki mu je takoj vrnil obisk v zgradbi madžarskega poslaništva. Predsednik vlade Mussolini je sprejel Karolyija danes ob 5. popoldne.

Sestanek mednarodne žitne konference

Rim, 23. marca. č. Mednarodna žitna konferenca bo otvorjena 26. t. m. Danes je bila seja glavnega odbora mednarodnega zavoda za kmetijstvo. Na žitni konferenci bodo zastopani poleg vseh evropskih držav tudi sovjetska Rusija, Društvo narodov, mednarodni urad dela in mednarodna trgovska zbornica. Na dnevnem redu konference je razprava o ureditvi mednarodne agrarne produkcije, agrarnih kreditov za produkcijo žita in mednarodni trgovini z žitom.

Prva vožnja Wilkinsove podmornice

London, 23. marca. č. Včeraj je Wilkinsov »Nautilus« podvzel prvo poizkusno vožnjo iz ladjedelnice v Filadelfiji v Brooklyn. Med vožnjo se je pripetila nezgoda. Valovi so namreč odplovili s krova podmornice nekega mornarja, ki je vtonil.

Ruske cerkve pretvorjene v stanovanjske hiše

Moskva, 23. marca s. Moskovski in ljeningrajski sovjeti so sklenili pretvoriti vse cerkve, sinagoge in mošeje, ki so bile doslej zatvorjene, v stanovanjske hiše, v katerih naj bi našla zatočišče predvsem komunistična mladina.

Dividenda avstrijske Narodne banke

Dunaj, 23. marca AA. Avstrijska Narodna banka bo razdelila za preteklo leto dividendo v znesku 11.5 %. Lanska dividenda je bila 12.5 %.

Vojaška imenovanja

Beograd, 23. marca. p. Vojni list objavlja ukaz, s katerim je upokojen armijski general Gjura Dokić. Obenem je odlikovan z redom Jugoslovenske krone I. stopnje. — Za komandanta moravskega žandarmerijskega polka je imenovan žandarmerijski polkovnik Alojzij Barle.

Počastitev grških žrtev solunske fronte

Beograd, 23. marca.

Na solunski fronti je bila udeležena tudi grška vojska, katero je v Solunu organiziral Venizelos. Ta armada je bila organizirana po želji francoskega vojnega poveljstva, da bi se prekinil kontakt med srbskimi in bolgarskimi trupami ter se na ta način ob koncu vojne preprečili krvavi spopadi. Grška vojska je sodelovala pri proboju solunske fronte, marširala je preko Mitrovice in Niša na Vidin, po sklenjenem premirju pa je bila nastanjena na srbsko-bolgarski meji proti Pirotu. Tedaj je od vojnih naporov izmučene grške vojake naskočila epidemija legarja in so najbolj žalostne priče teh težkih časov velika pokopališča grških vojakov v Pirotu in Valandovu.

Grška vlada se zelo briga za grobove svojih državljanov in je sedaj organizirala tudi vojaško in civilno delegacijo, ki bo ta pokopališča obiskala. Drevi prispe v Beograd ta delegacija pod vodstvom generala Kateulotisa, upravnika atenske vojne akademije. Delegacija ostane v Beogradu 25 in 26 t. m ter bo predstavljena vojnemu ministru in drugim članom vlade, zvečer 26 t. m pa odpotuje v Pirot. Istega večera bo prispela v Pirot tudi častna četa grške vojske in duhovniška delegacija pod vodstvom solunskega episkopa. Drugi dan dopoldne bo na grškem pokopališču svečana komemoracija, kateri bo prisostvoval tudi komandant naše V. armijske oblasti general Josip Kostić. Potem odpotujejo grški delegati v Valandovo, kjer bo 28. t. m. popoldne svečana komemoracija na grškem pokopališču. Tam bo sprejel grške delegate komandant III. armije general Milan Nedić.

Zborovanje Kmečke prosvete v Kranju

Kranj, 23. marca.

Včeraj se je vršilo v gledališki dvorani Narodnega doma lepo uspelo zborovanje »Kmečke prosvete«. Večina prisotnih je bila iz vrst onih, katerim so bile besede v prvi vrsti namenjene, kmetov in delavcev, ali še bolje: kmetov-delavcev, ki tvorijo baš pri nas veliko večino delovne sile v naših tovarnah. Z industrijalizacijo našega mesta po vojni je nastal za mesto in okolico nov položaj, ki zlasti sedaj ob veliki gospodarski krizi omiljuje pezo življenja meščanu in okoliškemu kmetu, ki lahko sam ali po članih svoje družine vsaj nekaj zasluži tudi v tovarni.

Zbor je otvoril g. dr. Janže Novak, ki je po uvodni besedi upravičil zadržanega g. Puclja. V svojem predavanju je objavil namen, cilje in sredstva Kmečke prosvete in žel veliko odobravanje.

O realni gospodarski strani je govoril g. dr. Joža Bohinjec, ki je izvajal m. dr.: Slovenci se jako hitro množimo, torej nam ne manjka delovnih sil, toda konzum ne odgovarja veliki produkciji izdelkov. Naše poljedelstvo je pasivno, zato hodijo ljudje v tovarne, ki so jim vir denarnih dohodkov. Iz pravega kmeta je postal kmet-delavec. Kmetskim sinovom in hčerkam je potrebna pred vsem stalna zaposlitev. Tudi naš delavec mora imeti nekaj zemlje, da pozabi na brnenje stroja, da ostane človek.

Tudi ta izvajanja so bila, kakor sledeča jim izvajanja g. dr. Spiller-Muysa sprejeta z vso prisrčnostjo. Dr. Spiller je poudaril, da je dravska banovina alpska dežela, zato moramo svoje gospodarstvo usmeriti tako, da se bo pravilno izrabljalo naše planšarstvo, ki je podlaga smotrene živinoreje. V to so poklicane naše srenje, ki so večinoma planinskega sveta.

Posnetek vseh izgovorjenih besed je podčrtal ponovno g. dr. Janže Novak. Vsa inteligenca se mora poglobiti v vprašanje našega gospodarstva in skrbeti za najmočnejšo plast Slovenca, t. j. kmeta-delavca. V duhu združevanja je napredek naše lepe Jugoslavije, zato se morajo vse naše sile aktivizirati.

Zborovanje, ki se je zaključilo opoldne, je posetil tudi kranjski župan gosp. Ciril Pirc.

Charlie Chaplin žid?

Pariz, 23. marca. d. Charlie Chaplin je včeraj popoldne dospel iz Benetk v Pariz, kjer mu je na kolodvoru ogromna množica priredila navdušene ovacije.

Budimpešta, 23. marca. d. Tednik »Egyenlöseg« poroča, da je Chaplin za svojega bivanja na Dunaju izjavil o svojem židovskem poreklu naslednje: »Jaz sem otrok londonskega geta in ko sem po dolgih letih prišel zopet v London, me je peljala pot tja, kjer je nekoč tekla moja zibelka. Pretresen sem gledal grozno bedo svojih židovskih bratov in v duši so se mi zopet zbudili spomini na otroška leta. Moj oče je bil židovski gledališki igralec, ki je na malih odrih londonskega geta prepeval pesmi v židovskem narečju. Bil je žalosten, melanholičen človek, dočim je bila moja mati ena najlepših žensk londonskega geta, ki se je zaljubila v ubožnega židovskega gledališkega igralca ter postala njegova žena. Svoj talent, umetnost in žalost sem podedoval po starših. Prav tako je njuna dedščina, da sem mogel postati borec za človeško enakopravnost in da se hočem še nadalje navdušeno boriti za enakopravnost vseh plemen in vseh verskih izpovedi.«

Trčenje dveh parnikov na Jadranu

Split, 23 marca č. Včeraj sta rano zjutraj v Hvarskem kanalu trčila skupaj dva parnika. Italijanski parnik »Ave Maria«, ki je došel pozneje v Split, je zadel v ladjo »Deva«. Obe ladji sta motorni. »Ave Maria« je po prihodu v Split takoj prijavila dogodek pristaniškemu oblastvu ter napovedala svojo škodo. Ladja »Deva«, ki je bila prav tako poškodovana, je nadaljevala pot v Gruž.

Lepa svečanost naših rudarjev v Belgiji

Jugoslovenski rudarski koloniji v Seraingu je poklonil naš bruseljski poslanik zastavo, ki je bila v nedeljo svečano razvita

Bruselj, 23. marca AA. Včeraj je jugoslovenski poslanik v Bruslju odšel v Seraing, da prinese tamkajšnji jugoslovenski rudarski koloniji, ki šteje 6000 članov, novo zastavo v državnih barvah. Svečanosti, ki se je začela ob 4. popoldne, je prisostvovalo okoli 500 rudarjev, dalje člani našega poslaništva v Bruslju, zastopniki jugoslovenske kolonije v Belgiji, prefekt iz Liegea, zastopniki ministrstva in mnogi člani jugoslovenske kolonije v Bruslju.

Svečanost se je začela s posvetitvijo zastave. Blagoslovila sta zastavo neki ruski pravoslavni in jugoslovenski katoliški duhovnik. Po končani blagoslovitvi so navzoči priredili burne ovacije Nj. Vel. kralju Aleksandru, belgijskemu kralju Albertu, Jugoslaviji in Belgiji, prijateljskim odnošajem med obema državama itd. Delavska pevska društva so zapela našo narodno himno in več jugoslovenskih pesmi.

Po končani slovesnosti so se delavci formirali v povorko in hodili z jugoslovensko in belgijsko zastavo na čelu po ulicah do sedežev posameznih društev.

Dva strela v pijanosti

Bruselj, 23. marca AA. Iz Serainga poročajo: Ob priliki včerajšnje povorke je polblazni jugoslovenski delavec Josip Zorko, rojen v Bosni leta 1904., ustrelil z revolverjem dvakrat proti povorki. Razdražena množica je navalila nanj in bi ga bila linčala, da ga ni zaščitila policija. Zorko je bil takoj aretiran. Pri zaslišanju je izjavil, da je streljal, ker je bil pijan. Predan je bil državnemu tožilcu.

Uniforme za naše diplomate

Beograd, 23. marca. p. »Službene Novine« objavljajo zakon o ureditvi diplomatske službe, o katerem smo že poročali. Nadalje objavljajo pravilnik o uniformah diplomatskih zastopnikov v inozemstvu. Po tem pravilniku so predpisane štiri vrste diplomatskih uniform: za poslanike, za poslaniške svetnike in generalne konzule, za poslaniške tajnike in konzule ter za vicekonzule in poslaniške pisarje. Poslaniki bodo imeli uniforme sinjemodre barve z bogatimi zlatimi našivi, dvooglatim klobukom z nojevimi peresi in z mečem. Uniforme ostalih kategorij diplomatskega uradništva se razlikujejo samo po razporedu zlatih našivov. K uniformi se morajo nositi glacerokavice in nizki lakasti čevlji. Meč bo v črni nožnici z belokoščenim ročajem.

Rdeči križ za deco iz potresnega ozemlja

Beograd, 23. marca. AA. Društvo Rdeči križ nadaljuje intenzivno akcijo za podpiranje šolskih otrok v vaseh, ki jih je prizadel potres. To svojo akcijo vrši Rdeči križ preko posebnega odbora, ki mu predseduje Nj. Svetost patrijarh Varnava. Rdeči križ je poslal danes iz Beograda en vagon raznega blaga, potrebnega za šolanje otrok v južnih krajih.

Inozemski novinarji na Jadranu

Sušak, 23. marca. č. Dne 20. aprila prispe na Sušak 20 inozemskih novinarjev, ki bodo s parnikom Ljubljana potovali do Kotora in se ustavili med potjo v vseh važnejših mestih. Za Veliko noč bo dospelo na Sušak 20 dijakov univerze v Poznanju, ki bodo prav tako posetili večje kraje v našem Primorju.

Zagreb brez luči

Zagreb, 23. marca. č. Okoli pol 8. zvečer je nastal v mestni električni napeljavi kratek stik, zaradi česar je odpovedala po vsem mestu električna razsvetljava. V kinematografih so morali prekiniti predstave, dočim je v ljudski univerzi francoski učenjak Charles Fournet sicer dovršil svoje predavanje, vendar pa ni mogel projicirati skioptičnih slik. Edino v gledališču na trgu Kralja Aleksandra se je mogla nadaljevati predstava, ker ima lastno centralo. Preden so popravili napako, je trajalo celo uro.

Slovenjebistriške občinske zadeve

Slovenska Bistrica, **sredi marca.**

Pred dnevi se je vršila prva redna seja občinskega odbora. Župan g. dr. Schaubach je poročal, da je banska uprava ugodno rešila vlogo glede vodovoda, da bo odposlala strokovnjaka, ki bo proučil terenske prilike in izdelal projekt ter je brez bistvenih izprememb potrdila letošnji proračun.

Seznami o izvedbi kuluka izkazujejo 97 zavezancev, ki so se izjavili za osebno delo, odnosno za delo po namestniku, t. j. 540 delovnih dni. 292 zavezancev pa hoče plačevati odkupnino, ki znaša 41.018 Din brez zneskov, ki jih plačujejo državni nameščenci in upokojenci. S temi sredstvi bo občina svoje ceste lahko izboljšala, dasi pomenijo nove dajatve hudo breme. Te pomisleke je izrazil tudi občinski svetovalec g. Kos, ki je mnenja, naj bi se davkoplačevalci, obremenjeni s samoupravnimi dokladami, oprostili kuluka, ki naj bi ga opravljali in plačevali le oni, ki ne plačujejo nobenih davkov in doklad. Po pojasnilu g. župana, da je izvedba kuluka točno obeležena s tozadevnim zakonom, ki ne dopušča nikakih razlik, se je oglasil še g. dr. Pučnik, ki je izvedbo kuluka v nameravanem obsegu zagovarjal s stališča, da je temeljita obnova cest mogoča le z izrednimi prispevki. Občinski odbor je nato sprejel načrt za izvedbo kuluka tako, kakor ga je predlagal cestni odsek.

Odobreno je bilo jamstvo za gradbeni kredit mizarju Blažu Koropcu po 50.000 in kolarju Jakobu Razboršku po 75.000 Din za zgradnjo lastnih domov ob Šolski cesti. Soglasno se je sklenilo namestiti gdč. Klaro Pauričevo kot občinsko babico z letnimi rednimi prejemki 3000 Din. Sluga na meščanski šoli je odpovedal službo, njegovo mesto bo oddano 1. junija. Glede nove konjaške tarife ki je za naše razmere mnogo previsoka, je odbor pooblastil župana, da predlog konjaške zadruge v Ljubljani revidira in odpošlje na pristojno mesto tarife, ki bodo ustrezale današnjim razmeram.

Ob tej priliki pripomnimo, da sta 19. t. m. »Slovenec« in »Deutsche Zeitung« docela narobe poročala o tej občinski seji. Zlasti »Deutsche Zeitung« fantazira o neki seji, ki se nikdar ni vršila. Navaja celo, da sta to sejo posetila g. Žebot iz Maribora v imenu cestnega odbora in neki pravljični kapetan v imenu tukajšnje vojaške komande. Oba sta baje zasigurala krasne prispevke za asfaltiranje dela državne ceste, ki vodi skozi mesto. Vse to je seveda neresnica in je dotični dopisnik bil očividno mistificiran.

Javne molitve v Splitu

Split, 23. marca. č. Včeraj je bila v cerkvi sv. Petra služba božja za rojake v Julijski Krajini. Službi božji so prisostvovali škof Bonefačič, odbor Jugoslovenske Matice, mestni načelnik Račić in mnogi činstva. Službo božjo je opravil v staročinstva. Službo božjo je opravil v staroslovenskem jeziku Don Franjo Ivanišević.

Državna podpora islamski verski zajednici

Beograd, 23. marca p. »Službene Novine« objavljajo uredbo o stalni državni islamski verski zajednici. Podpora bo znašala letno 15,101.202 Din.

Občni zbor »Ljubljanskega Zvona«

Ljubljana, 23. marca.

Nocoj je polagalo agilno pevsko društvo »Ljubljanski Zvon« račun o svojem poslovanju v preteklem letu. »Ljubljanski Zvon« je eno najstarejših, pa tudi najagilnejših pevskih društev ter uživa že od nekdaj velik sloves. Društvo je bilo ustanovljeno l. 1896, l. 1905. se je pa reorganiziralo. Letos je obhajalo svojo 25letnico. Pevski zbor šteje 68 članov. Pevskih vaj je imel ženski zbor 17, moški 25 in mešani 52. Od teh je bilo 1226 ženskih in 1448 moških glasov. Razmerje glasov je 14 : 11 : 85 : 19. Pevskih nastopov je bilo 19, samostojni koncerti, sodelovanja pri raznih društvih, proslavah, gasilskem kongresu, na župnem koncertu, pri sprejemu ministrskega predsednika itd. Društvo je tudi založnik muzikalij, ki jih dobavlja raznim pevskim društvom. Oddalo je lani 591 partitur, 109 posameznih glasov in 274 partiturnih glasov. V arhivu ima 5880 partitur, in sicer 304 moških zborov, 21 ženskih dvospevov, 140 mešanih zborov. Izdatki so znašali v preteklem letu nad 24.000 Din. Svojim zaslužnim članom, ki sodelujejo v zboru že nad 20 let, je imenovalo društvo diplome JPS in sicer so prejeli diplome Marija Pipp, dr. Anton Švigelj, Zorko Prelovec, Lujo Drenovec, Lojze Lombar in Lojze Pipp.

Zbor Bolniške blagajne mestnih nameščencev

Ljubljana, 23. marca.

Nocoj se je vršil v magistratni dvorani redni občni zbor Bolniške blagajne mestnih nameščencev ob prav lepi udeležbi. Zborovanje je vodil načelnik dr. Riko Fux, ki je uvodoma pozdravil vse navzoče, zlasti pa svetnika gg. Ludvika in Rupnika. Tajniško poročilo gosp. Draga Mohorča se je tikalo vseh važnih vprašanj. Iz njegovega poročila izhaja, da je bilo delovanje organizacije plodonosno skozi vseh deset let, zlasti pa se je izboljšalo v zadnjih treh letih. Blagajna šteje sedaj 1523 članov in članic, pri čemer so všteti tudi rodbinski člani. Skupno je bilo izdanih lani 2951 bolniških izkaznic. Lepo uspeva tudi okrevališče »Jelovca« v Kamni gorici, ki je bilo urejeno v proslavo desetletnega obstoja Bolniške blagajne mestnih nameščencev.

Na zboru se je priporočalo, naj se članstvo čim bolj poslužuje ugodnosti, ki jih nudi omenjeno okrevališče, saj stane dnevna preskrba člana samo 30, nečlana pa 45 Din. Poročilo blagajnika g. Lovra Šuštarja izkazuje 44.377 Din prebitka.

Pogrebni sklad Bolniške blagajne šteje 587 članov in članic.

Odboru je bil po poročilih funkcijonarjev podan absolutorij, nakar je bila izvoljena z vzklikom naslednja nova uprava: Načelnik dr. Riko Fux, podnačelnik Milan Sterlekar, tajnik Drago Mohorč, blagajnik Lovro Šuštar, v ostali odbor pa: Pavla Konjar, Ivan Zupan, Alojz Mijič, Karol Oblak, Janko Slapničar in Jože Ogrin. Za namestnike: inž. Nace Perko, Nace Mihevc, Janko Furman. V nadzorni odbor: Josip Mežek, Valentin Fortič ter Albin Magister, dočim tvorijo razsodišče: dr. Arnošt Brilej, Tomo Iglič in Rudolf Juvan.

Vremenska napoved

Zagrebška vremenska napoved za danes: Oblačno, zmerno toplo, nestalno vreme, s slabimi padavinami od časa do časa. – **Situacija včerajšnjega dne:** Anticiklon pokriva južnovzhodni del kontinenta, dočim leži istočasno barometerski pritisk nad Oceanom ter prodira zelo polagoma na kontinent, povzročajoč relativno visoko temperaturo na njegovi sprednji strani z veliko spremenljivostjo oblačnosti in začasno slabimi padavinami. Pritisk je v naših predelih večinoma nekoliko padel za 0.1 do 2.5 mm, zlasti v južnih predelih, dočim je v severnozapadnih krajih ostal brez spremembe. Jutranje temperature so narasle za 1 do 3 stopinje v vzhodnih in južnih predelih, dočim so v severnih in zapadnih padle za 1 do 7 stopinj, gibale so se od 5 do 10 v zaledju, v Primorju pa od 3 do 11 stopinj. Nebo je bilo zjutraj večinoma popolnoma oblačno. V južnih predelih je bilo nekoliko padavin, v gornjem Primorju in v nekaterih predelih notranjosti pa megleno. Vetrovi so bili zjutraj večinoma zelo slabi, zlasti v Primorju, kjer je vladala tišina, dočim so bili v zaledju slabi vetrovi z vzhodnega in južnega kvadranta. Morje je bilo nemirno samo v južnem Primorju, v gornjem pa valovito.

Dunajska vremenska napoved za torek: Bolj oblačno morda tudi nevihte. Temperatura bo najbrž padla.

Naši kraji in ljudje

Pravilnik o praktičnih učiteljskih izpitih

Beograd, 23. marca.

Prosvetno ministrstvo je izdelalo začasni pravilnik o praktičnih učiteljskih izpitih. Pravilnik stopi v veljavo, ko bo objavljen v »Službenih novinah«.

Praktični izpiti, s katerimi učitelji dobijo pravico do stalne namestitve, so se vršili do sedaj brez enotnega pravilnika, različno v raznih pokrajinah in po predpisih, ki so še ostali od nekdanjih šolskih oblasti, ali pa celo kar po praksi, ki se je v teku let sama uveljavila. Izpiti so bili različni po številu predmetov in tudi po upoštevanju teorije in prakse. Sedaj pa je vprašanje praktičnih učiteljskih izpitov temeljito proučeno in je novi pravilnik končnoveljavno odredil materijal kakor tudi način praktičnih izpitov.

Pravico do polaganja praktičnega izpita

dobi učitelj po 20mesečni šolski službi. Dopusti, navadni ali bolezenski, ki so daljši od dveh mesecev in pa velike šolske počitnice, niso vračunani v tej 20mesečni učiteljski službi. Učitelj, ki ima skupaj tri slabe letne ocene ali zapored dve slabi oceni, ne more polagati praktičnega izpita in bo odpuščen iz službe. Vsak učitelj mora napraviti praktični izpit v roku štirih let. V ta rok pa se ne vračunava vojaško službovanje in tudi ne bolezenski ali drugi dopusti, ki trajajo nad 6 mesecev. Pravilnik določa nadalje tudi mesta,

kjer se lahko polagajo izpiti.

Za vsako banovino so določena učiteljišča, kjer je sedež komisij za praktične učiteljske izpite. V Dravski banovini se polagajo izpiti na učiteljišču v Ljubljani in v Mariboru, za Savsko banovino pa v Zagrebu, Gospiću in Pakracu. Kandidati morajo vložiti prošnjo za pripust k zrelostnemu izpitu dotičnega učiteljišča preko sreskega poglavarstva, ki odpošlje potem prošnjo preko banske uprave upravi učiteljišča. Prošnja naj vsebuje kratek opis študij in šolskega delovanja in pa uverenje o službenih letih in o letnih ocenah, ki ga izda banska uprava. Predloženo mora biti tudi uverenje o državljanstvu, ki se dobi pri pristojni politični oblasti.

Način izpitov

Praktični učiteljski izpit se deli na dva dela: na teoretičnega (pismeno in ustmeno) in na praktičnega. Za pismene izpite določi komisija snovi iz posameznih predmetov in traja tak izpit največ po 5 ur za vsak predmet. Ustmeni izpit polagajo kandidati, ki so pri pismenem izpitu dobili najmanj dobro oceno. Pri ustmenih izpitih je po pravilniku novo n. pr. to, da je poseben predmet šolska administracija in šolski zakoni. Ta izpit traja 35 do 40 minut, izpiti iz raznih drugih predmetov pa po pol ure. Važna in dokaj nova so določila glede izpita iz šolske prakse. Kandidat mora najprej pred komisijo obdelati učno snov, potem pa nastopi z njo v določenem razredu vadnice ali kake druge ljudske šole. Ta praktični nastop sme trajati največ 5 ur. Vsa učna sredstva odobri poprej izpitna komisija. Ravnateljstva učiteljišč morajo v teku 14 dni po končanih izpitih predložiti ves materijal o izpitih prosvetnemu ministrstvu.

Zbor obmejnih vinogradnikov

Primerne vinske trte za gornjeradgonski okoliš

Gornja Radgona, sredi marca.

Ob izredno lepem številu članstva se je nedavno vršil v restavraciji g. Karbaša redni občni zbor gornjeradgonske podružnice Vinarskega društva. Ker je bivši predsednik duhovni svetnik g. Ivan Pavec zaradi bolezni odložil svojo funkcijo, je otvoril zborovanje agilni tajnik g. Karel Korath. Po kratkem uvodnem nagovoru se je spominjal v preteklem letu umrlih članov gg. Clotarja Bouvierja starejšega in Janka Karbaša. Odstopivšemu predsedniku g. Pavcu je izrekel g. Korath v imenu podružnice zahvalo za sedemletno požrtvovalno delovanje.

Za predsednika zbora je bil izvoljen g. Karel Mavrič. Sledilo je poročilo tajnika g. Koratha o uspešnem delovanju podružnice. Podružnica je štela ob koncu 1930 138 članov in je med najmočnejšimi podružnicami Vinarskega društva Dravske banovine. Prebitek iz lanskega leta je znašal 461.75 Din.

Novoizvoljeni odbor je naslednji: predsednik Clotar Bouvier (Gor. Radgona), podpredsednik Ivan Kreft (Sv. Jurij ob Ščavnici), tajnik in blagajnik Karel Korath (Črešnjevci), odborniki: Mlinarič Franc (Očeslavci), Šantl Franc (Črešnjevci), Glaser Joško (Kapela), Jagerič Jožef (Police), Klobasa Lovro (Šratovci) in Matija Štrakl (Zbigovci), od avstrijskih zastopnikov: Sattler Rudolf (Radkersburg), Schreiber Oswald (Laafeld-Potrna); nadzorni odbor: Hrašovec Anton (Gornja Radgona) in Ignac Schlager (Turjanski vrh).

Po volitvah je predaval kmetijski referent g. Žnidarič o vinskem sortimentu. V glavnem je priporočal dobre stare vinske lege, izbero najboljših trt, zanesljivih podlag in sort in zatiranje šmarnice. Podlage naj bodo: za težke lege riparia × rupestris 3309, za vlažne riparia × solonis 1616, za vlažno svežo zemljo srednje lege riparia portalis, za globoke zemlje ruparia Goethe 9, za lahke zemlje križanke berlandieri Kober 5 bb, za vse vrste križanke berlandieri Kober 8 b. Da dosežemo v našem okolišu tipična vina, je priporočal naslednje vrste: a) za kvalitativna vina: pošip najboljše lege (potrebuje toplo jesen in pozno zori), malo graševino (zori rano) in muškatni silvanec; b) za kvantitativna vina: laško graševino, beli burgundec, belo klevno, rulandec, zeleni silvanec, Bouvierjevo muškatno ranino.

Po usodni poledici povodenj na Notranjskem

Zadnja poledica je povzročila na Notranjskem in na Krasu veliko škodo — Planinska kotlina poplavljena

Rakek, 23. marca.

Pred desetimi dnevi je nastala po vsej Notranjski huda poledica. Podnevi je neprestano pršilo, a hkratu, posebno ponoči, je vladal hud mraz. Deževne kaplje, ki so padale na drevje po gozdovih in sadovnjakih, so na vejah obvisele in takoj zmrznile. Po sadnem in bukovem drevju, po lipah in smrekah so ledene skorje, debele do 5 cm, oklenile vejevje v trden oklep. Veje so začele pokati. Mnogo mladih in tudi starih smrek se je kar prelomilo na dvoje. To je zlasti opažati ob železniški progi od Borovnice tja do Rakeka in še dalje čez mejo. Poškodovano je bilo mnogo sadnega drevja in tudi bukovine. Poledica je napravila največjo škodo od Rakeka proti Postojni in dalje na Kras, kjer cenijo škodo do 1 milijona lir. Sreča je še bila, da poledica ni trajala več dni, marveč je kmalu zopet zapihal topel jug, ki je preprečil še hujšo katastrofo.

V soboto in včeraj je lahno deževalo. Dež in odjuga pa sta povzročila, da se je začel sneg po goličavah in gozdovih naglo tajati. Po kotlinah se je hitro nabirala voda. Cerkniško jezero je močno naraslo. Nepričakovano visoko se je dvignil potok Unec pri Planini, ki se je v 24 urah razlil čez bregove po gornji planinski dolini. Odtok vode je pri grčarevskih požiralnikih otežkočen. Povodenj pa za enkrat ni napravila posebne škode. Vreme se je danes zopet uravnalo. V javorniških in snežniških gozdovih pa je še nad pol metra do 1 m snega.

Vodna zadruga v Cerknici skuša nadaljevati z osuševanjem Cerkniškega jezera. Njena akcija pa je močno ovirana, ker nima od banske uprave odnosno države večjih kreditov na razpolago. Letos bodo najbrže osuševalna odnosno regulacijska dela v jezeru počivala, ali pa se bodo izvedle le malenkostne regulacije požiralnikov in potokov.

Pri boleznih ledvic, seči, mehurja in danke omili naravna **»Franz Josefova« grenčica** tudi silne težkoče pri potrebi v zelo kratkem času. Spričevala iz bolnišnic potrjujejo, da je **»Franz Josefova« voda,** ker olajša potrebo brez bolečin, zelo priporočljiva za redno uporabo za staro in mlado. **»Franz Josefova« grenčica** se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Akademski klub kraljevine Jugoslavije

Ljubljana, 23. marca.

Vsak pokret ima svoj začetek v organiziranem nastopu gotovega kroga, ki potem poskuša pridobiti zaupanje celotne javnosti. Tako so tudi pri novem društvu bili povabljeni k organizatornemu delu predvsem tisti, ki so se do sedaj borili za enake nacionalne in kulturne ideale. Njihova naloga je sedaj, ko imajo lasten klub, da povabijo in strnejo akademsko omladino k skupnemu delu.

Jugoslovenski akademski klub je nastal iz želje, da pride do ožjega sodelovanja vseh akademikov, ki so jugoslovensko orijentirani in ki so tudi že doslej javno nastopali za to svoje prepričanje. Hotelo se je omogočiti sodelovanje med akademiki iz vse države. Osnova za sodelovanje se je našla in je izražena v enotnem klubu za vso državo. Zdaj pa je treba preiti na organizacijo sekcij kluba na posameznih univerzah.

Nova organizacija ni prevzela reprezentančne funkcije za vse akademike, ona hoče reprezentirati samo svoje člane; želi pa pri tem, da bi bili vsi akademiki v njej včlanjeni in tako pristali na njen nacionalno-kulturni program. To je razlog, da se nova organizacija ni ustvarjala iz dosedanjih reprezentanc, ki lahko še v naprej delujejo.

Namen organizacije je, zediniti vse akademike v kulturno-nacionalnem, ekonomskem in stanovskem delovanju, pri čemer bo dosledno zastopala interese svojih članov. Želi pa sodelovati z vsemi akademskimi klubi, ki imajo podben program.

Branko Alujević, II. podpredsednik JAK.

Krušne cene na deželi in v mestu

K članku v našem listu pod naslovom »410 milijonov dinarjev preveč za naš vsakdanji kruh«, nam je poslal pekovski mojster z dežele naslednje pripombe:

Proizvodnja kruha bi se morala od oblastev urediti tako, da bi bila pek v mestu in pek na deželi ločena. Pekarija v mestu, ki ima urejeno parno pekarno in odjemalce v bližini, je zvezana z manjšimi stroški kakor pekarija na deželi, ki nima parne pekarne, zaradi česar je pečenje kruha na deželi dražje kakor v mestu.

Razen tega mora pek na deželi dostavljati strankam kruh po več ur daleč v hribe in če ne more imeti več kakor enega do dveh vajencev, mora za dostavljanje nalašč najeti osebe, kar zopet stane. Peki v mestu so na boljšem tudi v tem pogledu, ker si lahko kupijo večje količine moke direktno od velikih mlinov, dočim pek na deželi tega ne zmore in si mora moko dobavljati od trgovcev, kar zopet podražuje moko.

Pekarija na deželi je torej zvezana z večjimi stroški, prodajati pa mora pek na deželi kruh ceneje kakor oni v mestu. Zato bi bilo umestno, da bi oblastvo proizvajanje kruha in prodajno ceno ločilo.

Glede na cene kvasu bi pisec teh vrst apeliral na vse pekovske mojstre, naj podpisujejo delnice gostilničarske pivovarne v Laškem, ki bo, čim začne obratovati, izdelovala cenejši kvas, kakor ga imamo sedaj.

Elitni kino Matica

Danes premiera ob 4., 7. in 9. uri

Idealni ljubavni par — priljubljena

Lilian Harvey in Willy Fritsch

v sijajni muzikalni komediji

Moja žena? Tvoja žena?

Smeh! — Zabava!

Poleg tega najnovejši Paramountov zvočni tednik.

Predprodaja vstopnic od 11. do pol 13. ure.

Telefon 2124.

Vabimo

cenjene dame in gospode na ogled naše velike zaloge **MODERNIH POMLADANSKIH PLAŠČEV.**

Jamčimo najcenejši nakup.

DRAGO GORUP & CO., Miklošičeva cesta 16, I. nadstr.

Pomemben tečaj o moderni osnovni šoli

Predavanja uglednih nemških pedagogov za učiteljstvo Dravske banovine

Ljubljana, 23. marca

Centralni institut za vzgojo in pouk v Berlinu je izrazil ministrstvu prosvete željo, da priredi za jugoslovensko učiteljstvo tridnevne pedagoške tečaje. Predavali bodo trije profesorji-pedagogi, znani praktiki narodnih šol, ki bodo pokazali s tem prvim poskusom delo narodne šole, kakršno mora biti od prvega do četrtega šolskega leta. V teku predavanj se bo istočasno proučil tudi ustroj osnovne šole. Ministrstvo prosvete je ugodilo želji instituta iz Berlina in je poverilo Udruženju jugoslovenskega učiteljstva organizacijo teh tečajev, ki se vrši: v Beogradu od 23. do 25. t. m., v Zagrebu od 26. do 28. t. m., v Ljubljani pa od 30. marca do 1. aprila.

Splošna snov bo: Moderna osnovna šola (predavanja, obrazci dela in razgovori.) Prvi dan bo govoril min. svetnik iz Berlina g. Hila o osnovni šoli moderne pedagogike in delovne osnovne šole. Drugi dan šolski svetnik iz Pirotaua g. Schmit o spoznavanju domovine in kulture v osnovni šoli. Tretji dan pa rektor iz Essena g. Binger o ideji dela v narodni šoli. Predavanja se bodo seveda vršila v nemščini in bodo trajala dopoldne in popoldne. Sledila bo debata.

Ker so problemi, ki se bodo obravnavali na teh tečajih, zelo aktualni in velikega pomena za našo narodno šolo in ker bo stik uglednih nemških pedagogov z našimi šolskimi delavci in učitelji pripomogel k utrditvi prijateljskih odnošajev med obema državama, priporoča ministrstvo vsemu učiteljstvu, da v mejah svojih gmotnih možnosti pride v tečaj, učiteljstvo v mestu in v najbližji okolici pa je tako rekoč dolžno prisostvovati predavanjem. Vsem obiskovalcem tečajev priporoča ministrstvo, da se potrudijo, da iz predavanj posnamejo čim največ koristi, navodil in nasvetov za nadaljnje delo. V ta namen ima učiteljstvo izven mesta, kjer se vršijo predavanja, petdnevni, a oni iz mesta in neposredne okolice tridnevni dopust. Učiteljstvo, ki želi prisostvovati predavanjem, javi to upraviteljstvu, ko se pa vrne, se izkaže s potrdilom poverjeništva UJU — Ljubljana, da je redno prisostvovalo predavanjem.

Poverjeništvo UJU — Ljubljana bo pripravilo za vnanje učiteljstvo po možnosti prenočišča in tudi ceneno hrano. Predstavniki prosvetne uprave iz Ljubljane se bodo po nalogu ministrstva sami udeležili tečaja in predavanj in sprejema predavateljev. Dostop k predavanju imajo vsi, ki se za navedena vprašanja zanimajo.

Vnanji udeleženci naj se takoj prijavijo poverjeništvu UJU v Ljubljani in naj označijo, ali reflektirajo na prenočišče in hrano. Prenočišča bodo preskrbljena v ljubljanskih internatih in v hotelih. Kdor želi prenočevati v hotelu, naj to izrecno navede v prijavi. Tečaj se bo vršil v veliki dvorani Uniona.

Truplo novorojenčka v jarku

Presenetljiva najdba ob cesti proti Ilovici — Ugotovitev policijske komisije

Ljubljana, 23. marca.

V soboto že se je po Rudniku razširila novica, da je bilo najdeno v jarku ob cesti proti Ilovici truplo novorojenčka in da policija zasleduje mater, ki je umorila lastno dete. Kakor smo se informirali odgovarjajo vesti resnici.

Ko je šla v soboto dopoldne posestnica Jamnikova od doma, jo je na poti presenetil nenavaden prizor: v obcestnem jarku je molela iz blata otroška ročica... Žena je postala pozorna. Sklonila se je nad jarek in izkopala iz blata v cunje zavito, na pogled popolnoma razvito trupelce moškega spola.

Jamnikova je trupelce pustila na mestu in pohitela na Dolenjsko cesto, kjer je o grozni najdbi obvestila moža postave. Stražnik je zadevo takoj sporočil policijski upravi in je odšla na kraj najdbe policijska komisija. Zdravnik je ugotovil, da se je otrok rodil menda že v 7. mesecu in ga je neznana mati najbrže zadavila, nato pa vrgla trupelce v jarek v katerem je bilo zadnje dni zaradi dežja precej vode.

Trupelce so takoj po ogledu odnesli v mrtvašnico in ga pokopali. Da izsledi mater, je policija uvedla vsestransko poizvedovanje.

Ljubavna tragedija novomeškega stražnika

Včeraj zjutraj se je zaradi nesrečne ljubezni ustrelil 29-letni France Joželj

Novo mesto, 23. marca.

Ko se je davi ob pol 6. podal železniški uradnik g. Karol Švara v službo na kolodvor, je na svoji poti doživel grozno presenečenje. Pot ga je vodila čez Kapiteljski grič skozi drevored, kjer je na četrti klopi od hiše g. Bruderja opazil ležati neznanega človeka. Ker je domneval, da je neznanec morda onemogel zaradi prevelikega užitka pijače, je že stopil naprej, ko se je na enkrat presenečen obrnil, kajti začul je sumljivo hropenje. Ko je natančneje pogledal neznanca, je v mraku videl, da je oblečen v uniformo mestnega stražnika in da ima glavo vso oblito s krvjo.

G. Švara se je takoj podvizal na kolodvor, kjer je javil zadevo svojemu predstojniku, ki je telefonično obvestil orožnike. Medtem pa sta prikorakala skozi drevored tudi dva dijaka, ki sta enako opazila neznanca v krvi, in sta tudi ona dva nemudoma odhitela v mesto. S seboj sta ponesla tudi samokres, ki sta ga našla poleg ranjenca, in sta ga oddala na policijski stražnici. O dogodku je bil obveščen tudi g. Bruder, ki je poklical soseda g. Klemenčiča. Ta je takoj napregel konje in sta naložila ranjenca na voz, nakar sta ga odpeljala v bolnico v Kandijo.

Tragična novica se je mahoma raznesla po vsem mestu. V ranjencu so ljudje seveda takoj spoznali 29letnega mestnega stražnika Franceta *Joželja*, rojenega v Braziliji, pristojnega pa v Grahovo pri Rakeku. Nesrečnež si je v samomorilnem namenu pognal *kroglo iz službenega samokresa v desno sence.*

V nedeljo zvečer je bil Joželj v službi, davi prav zarana pa baje tudi pri spovedi in pri obhajilu, nakar se je odločil za slovo od življenja. *Potrt je bil že dalje časa in sicer zaradi nesrečne ljubezni do nekega dekleta iz Zagreba*, kjer je služboval pred namestitvijo v Novem mestu kot uslužbenec v nekem kinematografu. Joželj je zapustil tudi poslovilno pismo, ki ga je naslovil na neko poznano novomeško gospo.

Ranjenčevo stanje se je v bolnici v teku popoldneva skrajno poslabšalo in je *ob 14.30 umrl.* Bil je simpatičen mladenič in je njegova tragedija vzbudila v Novem mestu mnogo sočutja.

KULTURNI PREGLED

Opera in kritika pred sodiščem

Zagrebška »Riječ« z dne 21. t. m. je priobčila zelo zanimivo gradivo iz procesa, ki sta ga imela njen glasbeni kritik dr. Pavao Markovac in glavni urednik Ante Kovač z bivšim ravnateljem zagrebške in ljubljanske opere Friderikom Rukavino. Dr. Markovac je v »Riječi« ostro grajal Rukavinovo delovanje, ki da vodi zagrebško opero v propast, očital mu je, da je slab muzik brez konservatorijske izobrazbe itd. Rukavina ga je zaradi tega tožil po tiskovnem zakonu. Dr. Markovac je odvrnil na obtožbo, da je vse kar je napisal o Rukavini, resnično in dovoljena kritika ter je za vse trditve nastopil dokaz resnice. Kakor piše »Riječ«, so bila dejstva, ki so ob razpravi prišla na dan, tako težka, da je sodišče dr. Markovca in A. Kovača popolnoma oprostilo. (Zaslišali so tudi nekatere ljubljanske muzike).

Najzanimivejša pa je v tem procesu **načelna odločitev sodišča o umetnostni kritiki.** S to odločitvijo je dana podlaga za vse nadaljnje podobne procese, ker je sodišče v tem primeru določilo, kako daleč sme iti kritik. Obrazložba sodbe je zelo obširna in jo tudi »Riječ« navaja precej obsežno; kogar zadeva podrobno zanima, bo našel v članku »Riječi« na str. 5-8 omenjene številke marsikaj interesantnega. Zaradi pomanjkanja prostora navajamo samo nekatere odstavke.

Govoreč o dopustnosti kritike po tiskovnem zakonu, izjavlja sodišče, da je dopustna tudi najostrejša kritika, če se s tako kritiko »prikazuje ono, što ne valja, ali samo u cilju, da se iznesene mane uklone, bez obzira, da se takovom kritikom stanovito lice pogadja ili ne.« O samem značaju in družbeni vrednosti kritike pravi sodišče: »Kritika je obsodba posameznega dela ali dela poedine fizične osebe, — zato je kritika za družbo koristna funkcija, ker prispeva k izpopolnjevanju in poboljšanju onega, kar je podvrženo kritiki.« Če se v kritiki rabi kakšen ostrejši izraz, ga ne smemo presojati kot samostojni del celotnega stavka, marveč vedno v odnosu nasproti skupni celotni vsebini. Uvreda je kaznjiva samo tedaj, če je storilec namenoma žalil; ostrejši izrazi v kritiki pa ne vsebujejo vedno žalitve, četudi so neprijetni in žalijo, dokler se iz same forme izraza ne vidi jasno, da je kritiki premišljeno dan žaljiv značaj. Pri kleveti pa se vedno trdi, da ono, kar kdo napiše, res tako obstoji. Pri kritiku po navadi prevladujejo subjektivni momenti... Kritiki, ki pišejo ali ocenjujejo posamezno delo ali podvržejo kritiki kakšno fizično osebo, in ki se strogo drže predmeta, ne morejo priti pod udar tiskovnega zakona. Zaradi tega je s kriminalno-pravnega stališča irelevantno, ali je taka kritika upravičena ali ne: odločevati o resničnosti in lažnivosti kritiziranih dejstev je zaradi subjektivnega značaja kritike nemogoče. Nasprotno pa kritiki, ki ocenjujejo delo ali osebo in se bavijo z nekimi dejstvi, ki fliso strogo v zvezi z vsebino tega, kar je predmet kritike v strogem pomenu besede, spadajo pod tiskovni zakon samo v toliko, kolikor tak kritik nima podlage za svoje trditve. V tem primeru ne zadostujejo subjektivni nazori, subjektivno razmotrivanje; taka trditev mora sloneti bodisi na objektivnih konstatacijah, bodisi na takih dokazilih, ki bodo mogla izpričati resničnost trditve. Ob priliki dokazovanja resničnosti iznešenega dela ali dejstva, je treba le-ta dokazati v njihovi bitnosti. V nasprotnem primeru bi taka trditev bila kleveta v smislu tiskovnega zakona.

Po Bindingu obstoji psevdo-uvreda, odnosno kleveta, t. j. izjava, ki po njegovem pojmu uvrede in klevete ni uvreda in ne kleveta v kazensko pravnem smislu, katero pa oni, ki je zoper njega naperjena lahko občuti kot uvredo ali kleveto. Obstoji — pravi Binding — psevdo-uvreda in kleveta, če nekdo izreka surovo, pravično ali nepravično, sodbo o tujih duhovnih, umetnostnih ali industrijskih delih ali o tuji sposobnosti za taka dela itd.

Ne glede na to, ali je Bindingovo umevanje utemeljeno ali ne, — stvarno ostane dejstvo: kritika, če ima po svoji vsebini vse one kriterije, ki se zahtevajo v smislu zgoraj navedenih konstatacij, četudi vsebuje ostrejše izraze, ne more pasti pod udar tiskovnega zakona — taka kritika je nekaznjiva.«

Uspeh jugoslovenskih pevcev v Č. Budjejovicah

Budějovice, v marcu.

Podružnica Češkoslov.-jugoslovenske lige v Č. Budějovicah je priredila dne 15. t. m. v češki »Besedi« koncert jugoslovenskih pesmi in arij. Sodelovali so člani olomuške opere g. Stefanović, bivši član mariborskega gledališča g. Peter Burja in ga. Franja Burjeva-Kocuvanova. Na programu so bili: Ipavec, F. S. Vilhar, G. Krek, A. Lajovic, J. Flajšman, J. Pavčič, Michl, St. Binički, Konjović in Hatze.

Jugoslovenski koncerti, ki jih prireja tukajšnja Čsl.-jsl. liga, so tu na zelo dobrem glasu. Zato občinstvo dvorano vsakokrat napolni. Dasi so ta mesec Budějovičani imeli izredno mnogo raznih podobnih prireditev, je bil tudi tokrat obisk jako dober že zato, ker sta nastopila ljubljenca tukajšnjega gledališkega občinstva gg. Peter Burja in Stefanović. Pa tudi gospa Burjeva, ki si je že dne 8. marca s vojim sijajnim nastopom kot Violetta v »Traviati« (kot gost) mahoma pridobila srca poslušalcev, ki so z viharnim ploskanjem in cvetjem nagradili njeno dovršeno igro in fino občuteno in z lahkoto tekoče petje, je bila na koncertu sprejeta z navdušenjem. Posebno sta ugajali njena »Nezakonska mati« in »Uspavanka«. G. Burja pa je »užgal« posebno s svojim »Metuljčkom«, ki zveni v duhu slovenske narodne pesmi, in z »Mornarjem«. Po večini so bile na sporedu težje moderne skladbe. H koncu sta zapela zakonca Burjeva duet iz Foersterjeve opere »Gorenjski slavček«.

Uspeh tega večera je bil sijajen in je nudil poslušalcem res umetniški užitek. Sicer precej razvajeno občinstvo ni štedilo s priznavanjem. Mi budějoviški Jugosloveni smo prav hvaležni rojakom-pevcem, posebno zakoncema Burjevima, ki sta si tudi v družabnem stiku s tukajšnjimi prijatelji Jugoslovenov pridobila mnogo simpatij, za ta koncert, ki je tako dobro reprezentiral našo pevsko kulturo. — Gospoda Burja in Stefanović sta že decembra m. l. pela na koncertu Lige v korist preganjanih primorskih rojakov. Takrat je liga poslala svoji posestrimi v Ptuj 1000 Din čistega. Povsod se je čul dne 15. marca t. l. en glas: »Škoda, da je to za slovo!« Olomuška opera je namreč letos za vselej zaključila svoje gostovanje v Č. Budějovicah, ki zadnja tri leta nimajo več stalnega gledališča. **Jos. Vuga.**

Vojislav Tujinski. V beograjskem Narodnem gledališču je bila dne 18. t. m. proslava 25-letnice odrskega delovanja Vojislava Tujinskega. Pevec je proslavil svoj ubilej v »Mamselle Nitouche.«

Josip Rijavec tudi v Beogradu. Prihodnje dni bo nastopil v Beogradu (v operi »Hoffmanove pripovedke«) naš rojak, svetovno znani tenorist Josip Rijavec, ki bo, kakor je »Jutro« že zabeležilo, v aprilu odpotoval v Južno Ameriko kot gost nekaterih ondotnih oper. Od Ljubljane se g. Rijavec poslovi v četrtek.

Repertoarji

LJUBLJANSKA DRAMA

Začetek ob 20.

Torek, 24.: Dom osamelih žena. E.
Sreda, 25.: Mercadet. Ljudska predstava po znatno znižanih cenah. Izven.
Četrtek, 26.: Zaprto.

LJUBLJANSKA OPERA

Začetek ob 20.

Torek, 24.: Prodana nevesta. B. Gostuje g. Julij Betetto.
Sreda, 25. ob 15.: Mascotta. Ljudska predstava po znižanih cenah. Izven. — Ob 20.: Materinski dan. Prireditev kršč. ženskega društva.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE.

Torek, 24.: ob 20. Veriga. A. Kuponi. Zadnjič.
Sreda, 25.: ob 15. Čaradška kneginja. Kuponi. — Ob 20. Karol in Ana. Zadnjič. Znižane cene.

Domače vesti

* **Odlikovanje rojaka v Pragi.** Že dolgo vrsto let v Pragi živeči akademski kipar profesor v p. g. Alojzij Gangl je bil odlikovan z redom Belega orla, katerega mu je te dni izročil jugoslovenski poslanik minister dr. Kramer. Gangl je svojedobno deloval v Ljubljani, kjer je med drugim njegovo delo Vodnikov spomenik ter Valvazorjev spomenik pred Narodnim muzejem.

* **Zdravniška vest.** Banska uprava Dravske banovine razglaša, da je bil dr. Rudolf Lovrec, sekundarij splošne bolnice v Mariboru vpisan v imenik Zdravniške zbornice za Dravsko banovino.

* **Nadzornik vinarstva in kletarstva.** Upokojeni direktor vinarske in sadjarske šole v Mariboru g. Andrej Žmavc je imenovan za vršilca dolžnosti potovalnega nadzornika vinarstva in kletarstva v Dravski banovini.

* **Službe cestarjev** razpisuje kr. uprava Dravske banovine in sicer eno mesto za cestno progo na banovinski cesti Marenberg-Radel, drugo pa za cestno progo Mestinje-Podčetrtek-Št. Peter-Brežiška meja. Prosilci za to mesto morajo izpolnjevati pogoje iz čl. 2. uredbe o službenih razmerjih drž. cestarjev in njih prejemkih in ne smejo biti mlajši od 23 in ne starejši od 30 let. Lastnoročno pisane in s kolkom za 5 Din kolkovane prošnje, opremljene s pravilnimi in zadostno kolkovanimi prilogami je vložiti do 15. aprila in sicer za prvo službo pri sreskem cestnem odboru v Prevaljah, za drugo pa v Šmarjah pri Jelšah.

* **Razpisuje se mesto diplomiranega praktičnega živinozdravnika v Rogaški Slatini.** v smislu banske odredbe »Službenega lista« od 27. decembra lani. Mesečni prispevek občin v znesku 700 Din je zasiguran, mesečno subvencijo bo pa banska uprava določila v smislu gornje odredbe. Za nadzorstvo hotelov, restavracij in podobnega za časa sezone se bo nagrada določila ustmeno. Prošnje je vlagati pri županstvu Rogaške Slatine do 15. aprila.

* **Anketa za povzdigo tujskega prometa v Kamniku in okolici.** Tujsko-prometno društvo v Kamniku priredi 29. t. m. ob 15. v Narodni čitalnici anketo za povzdigo tujskega prometa. Na dnevnem redu bodo med drugim predavanja ravnatelja g. Vladimira Pintarja o pomenu in organizaciji tujskega prometa, g. dr. Frana Ogrina o splošnih krajevnih pogojih za povzdigo tujskega prometa in g. Antona Cererja o stanju in razvoju prometnih sredstev. Namen ankete je podati smernice in navodila glede tujskega prometa in zainteresirati širšo javnost za Kamnik in okolico, ki imata vse pogoje za tujski promet. Na anketo so vabljeni vsi interesenti.

* **Udruženje študentov iz Julijske Krajine.** Emigranti-študenti iz Julijske Krajine, katerih je na ljubljanski univerzi inskribiranih približno 300, so osnovali Udruženje jugoslovenskih študentov iz Julijske Krajine. Ban Dravske banovine je pravila novega udruženja odobril.

* **Razpust društva.** Banska uprava je razpustila društvo Počitniška zveza v Ljubljani, ker že več let ne deluje.

* **Telefonska relacija Lesce-Dunaj je bila te** dni otvorjena. Pristojbina za navadno govorilno enoto je 46.20 Din.

* **Slovenske pevce in podeželsko občinstvo vabče** opozarjamo na ponovitev Sattnerjeve kantate »Oljki«, ki bo na cvetno nedeljo ob 15. v Unionu v Ljubljani. Kantato »Oljki« bo izvajal celotni ansambel Glasbene Matice, pomnožen s solisti in opernim orkestrom pod vodstvom ravnatelja Mirka Poliča. Vsega skupaj sodeluje na koncertu 200 oseb. Koncert je veličasten. Vstopnice po znižanih cenah se naročajo v Matični knjigarni v Ljubljani.

* **»Vezilja«,** marčeva številka, je izšla. Revija, ki izhaja mesečno, stane 30 Din četrtletno in se naroča na naslov: uprava »Vezilje«, Zagreb, Samostanska 2-I. Revija prinaša med drugim zanimiva narodna veziva.

* **Ciril-Metodova podružnica v Vel. Laščah** ima svoj občni zbor 25. t. m. ob 3. popoldne v šolskem poslopju. Vabljeni so vsi člani in odborniki.

* **Pilotska šola v Beogradu.** Udruženje rezervnih avijatičnih oficirjev je otvorilo v Beogradu svojo pilotsko šolo. Šolnina znaša 12.000 Din in se plača v štirih mesečnih obrokih, kolikor časa traja šola. Kandidati ne smejo biti mlajši kakor 18, a tudi ne starejši kakor 35 let. Predložiti morajo zdravniško spričevalo, da so popolnoma zdravi. Po zaključku šole dobe diplomo za pilota in odslužijo svoj vojaški rok, ako ga niso odslužili že prej, v vojnem zrakoplovstvu.

* **Smrtna nesreča.** Na Jožefovo je padel v Bočni okrog 50 letni posestnikov sin p. d. Mostnikov Jože na stopnjicah pred neko hišo tako nesrečno, da si je prebil črepinjo na levem sencu in obležal na mestu mrtev.

* **Nezadosten šolski pouk.** Iz Stare cerkve pri Kočevju nam pišejo: Na tukajšnji osnovni šoli se vrši pouk slovenskih otrok tri dni ali skupno 9 ur tedensko dočim imajo otroci kočevskih Nemcev pouk vsak dan. Res čudna je zadeva, da morajo biti naši slovenski otroci zapostavljeni za nemškimi v svobodni Jugoslaviji. Prosimo pristojne činitelje, da ukrenejo potrebno. Prav tako pričakujemo, da se bodo nastavile na tukajšnji osnovni šoli na izpraznjena mesta slovenske učne moči.

* **Novi grobovi.** V Gorici je 20. t. m. v starosti 74 let umrla ga. Terezija Kenda, po rodu Bianchijeva. Pokopali so jo v nedeljo v Ajdovščini. Velika udeležba pri pogrebu je v najlepši meri pokazala, kako priljubljena je bila blaga pokojnica. — 21. t. m. je v Trnovem pri Il. Bistrici umrla stara 62 let ga. Antonija Treo in so jo včeraj položili k večnemu počitku. — V celjski bolnici je umrla 21. t. m. 44 letna delavčeva žena ga. Amalija Hrovatova iz Hrušovca v okolici Sv. Jurija ob južni železnici. — V Mariboru je v Cankarjevi ulici umrla ga Marija Golobova, stara 69 let. — Pokojnim blag spomin, žalujočim naše iskreno sožalje!

Za preproge nespremenljiva
SMYRNA VOLNA
TONI JAGER, Ljubljana, Dvorski trg št. 1.
1848

* **Samomor zaradi znamenja na nosu.** V Baški Palanki je bil v soboto izvršen nenavaden samomor. 20 letna služkinja Ana Valenčičeva si je z revolverjem svojega gospodarja končala življenje in je na mestu ostala mrtva. Vzrok samomora je bilo znamenje, ki ga je sicer fletna deklica imela na nosu in si je domišljala, da zaradi njega ni našla simpatij med mladimi moškimi. To jo je močno vznemirilo, zlasti še, ker ji je v zadnjih dneh nek mlad fant, v katerega se je bila zaljubila, odkrito izjavil, da je ne mora baš zaradi znamenja na nosu.

* **Ustrelil ženo in sebe.** V Velikem Bečkereku je v soboto ekonom Tasa Rajkov ustrelil ženo, potem pa obrnil revolver in si pognal kroglo v srce. Bila sta se dogovorila, da gresta prostovoljno v smrt, ker jima je umrl edini sin. Pred usodnim činom sta poslala poslovilna pisma sorodnikom in prijateljem.

* **Z bičem po ženi.** Na to našo vest nam javljajo, da se ta dogodek ni odigral v gostilni g. Remškarja na Brezovici. Kaj se je zgodilo pozneje, ko je družba zapustila gostilno, g. Remškarju ni znano.

* **Ne sme v krčmo.** Okrajno sodišče v Radovljici je oženjenemu tovarniškemu delavcu Antonu Mežku v Žirovnici prepovedalo zahajati v krčme za dobo enega leta. Prepoved stopi v veljavo dne 25. aprila letos in bo trajala do 25. aprila 1932.

ITO zobna pasta najboljša!

* **Obleke in klobuke kemično čisti, barva, plisira in lika tovarna Jos. Reich.**

Iz Ljubljane

u— **Pogreb prof. Martina Zgrabljiča.** Pred hišo žalosti v Spodnji Šiški, Knezova ulica št. 35, se je včeraj ob 16. zbrala velika množica, da spremi k večnemu počitku velesimpatičnega, osobito še med Istrani in Primorci priljubljenega profesorja Martina Zgrabljiča. Po cerkvenih molitvah so istrski in primorski akademiki zapeli »Vigred«, nakar se je razvil tih, a tem bolj veličasten sprevod, ki je krenil po Celovški cesti v mesto in na pokopališče pri Sv. Križu. Na [illegible]cev, za njimi pa šolska mladina, dijakinje in dijaki II. realne gimnazije s profesorskim zborom in ravnateljem Remcem. Za krsto sta stopali hčerki Olga in Mira z ostalimi sorodniki, dalje pokojnikov prijatelj in ožji rojak vpok. prof. dr. Zgrabljič, šef prosvetnega oddelka banske uprave dr. Lončar, korporativno člani društva »Soče« s podpredsednikom g. Sancinom, veliko število Primork in drugo ženstvo, prav tako mnogi profesorji ostalih srednjih šol. Pri znamenju so pevci pokojniku zapeli primerno žalostinko, a mnogi so pokojnika spremili prav do groba. Blagi brat Istran, lahka ti naša zemljica!

u— **Nastopno predavanje na univerzi.** Novoimenovani docent na juridični fakulteti v Ljubljani g. dr. Tomšič Ivan prične predavati v četrtek, dne 26. marca ob 12. v zbornici univerze z uvodno besedo: »Najnovejša stremljenja v meddržavnem pravu«.

u— **Iz gledališča.** Prva repriza poljske drame »Dom osamelih žena« bo drevi za red E. Ogled priporočamo vsakomur, posebno še ženam. Jutri na praznik bo igrala drama ob 20. izvrstno francosko komedijo »Mercadet«. Za to predstavo so znatno znižane cene. — V operi se drevi uprizori za red B »Prodana nevesta«. V partiji Kecalja nastopi znani naš basist g. Betetto. Marinko poje ga Gjungjenac-Gavellova, Janka g. Gostič, Vaška Kovač. Jutri popoldne se ponovi opereta »Mascotte«. Znižane cene. Tenorist Rijavec bo gostoval v četrtek v »Hoffmanovih pripovedkah«. To bo njegovo zadnje gostovanje v naši operi pred odhodom v Ameriko. V počastitev 175 letnice rojstva odnosno 140 letnice smrti velikega klasika Mozarta se uprizori v nedeljo opera »Cosi fan tutte«. Uvodno besedo bo govoril dvorni svetnik dr. Mantuani. Pred predstavo se bo izvajala tudi uvertura opere »Čarobna piščalka«. V »Cosi fan tutte« nastopi g. Betetto.

u— **Pianist Ivan Noč** priredi 1. aprila v Filharmonični dvorani klavirski koncert. Lani je koncertiral v Nemčiji in Švici, kjer je dosegel sijajen uspeh. Vse kritike priznavajo Noču bleščečo tehniko, veliko muzikalnost in izbran okus. V Berlinu je jugoslovenski poslanik minister Balugdžič priredil Noču čajanko, na kateri je bil zbran diplomatski zbor, elita berlinske publike in najznamenitejši kritiki. Na tej čajanki je izvajal Noč med drugim tudi svojo priredbo Bachovega koncerta za orgle v a-molu in Tajčevićeve »Balkanske plese«, ki so navdušili Berlinčane. Balkanski plesi so tudi na sporedu njegovega ljubljanskega koncerta. Vstopnice v Matični knjigarni.

u— **Ljudska univerza za obrtniške vajenke.** Zveza obrtnih zadrug v Ljubljani je sklenila odslej prirejati predavanja za obrtni naraščaj posebej za vajence in posebej za vajenke. Prvo ločeno predavanje za vajenke bo drevi ob pol 19. zvečer v mestni dekliški šoli pri Sv. Jakobu. Predavala bo zastopnica Ženskega pokreta ga. dr. Marija Finkova o higijeni. Vstopnina je prosta. Vabljene so tudi obrtnice in pomočnice.

u— **Jutri mladinska matineja v kinu Matici.** ZKD sporoča svojim prijateljem, da bo predvajalo jutri ob 11. dop. v kinu Matici matinejo zvočnih šaloiger, v katerih nastopa priljubljena miška Miki v petih sijajnih veseloigrah. Za uvod bo nov zvočni tednik. Starši, pridite z malčki!

u— **Predavanje pri Ljubljanskem Sokolu** bo v četrtek 26. t. m. ob 20. v sejni dvorani v Narodnem domu (vhod z Bleiweisove ceste). Predaval bo brat dr. Nikola Preobraženski o Dostojevskem v proslavo 50letnice njegove smrti. Pridite!

u— **Praktično obrezovanje vinske trte.** Ker je zadnjo soboto nagajal dež pri poučnem obrezovanju vinske trte, se bo vršilo ponovno obrezovanje danes ob 15. v podružničnem vrtu pri Mundovi hiši v Gradišču. Tudi nečlani SVD. ki imajo trto v svojem vrtu, so vabljeni.

u— **Trgovine na jutrišnji praznik.** Kakor nam sporoča gremij trgovcev, smejo biti trgovine na dan Marijinega oznanenja odprte.

u— **Rok za sekanje lesa.** Gozdni posestniki se opozarjajo na tozadeven razglas, ki je nabit na občinski deski.

u— **Prva velikonočna skupina amerških izletnikov.** Da prežive velikonočne praznike med svojci v stari domovini, je prispelo preko francoske linije Newyork-Havre v nedeljo v Ljubljano 25 amerških izletnikov, ki jih je prepeljal preko morja luksuzni brzoparnik »Paris«, last francosko paroplovne družbe Cie Gle. Transatlantique. Vsi izletniki so se zelo pohvalno izrazili o hitri vožnji ter prvovrstni postrežbi na tem francoskem orjaku. Izletnikom želimo, da prežive med svojci prav vesele velikonočne praznike.

u— **Potresni sunki v Ljubljani.** Seizmološki aparati ljubljanskega meteorološkega zavoda so v nedeljo ob 4.56 zjutraj zaznamovali lahen potresni sunek v smeri proti zapadu. Kakor javljajo, so nekateri Ljubljančani tudi včeraj ob 5.45 zjutraj čutili lahen potresni sunek, ki ga pa seizmološki aparati niso zaznamovali. Sunek je trajal nekaj sekund.

u— **Nove avtomobilske delavnice.** Na stavbni parceli na Dunajski cesti med hišo št. 28. in 22., ki je last Kmetijske posojilnice so pričeli včeraj z zidavo novih avtomobilskih delavnic. Poslopje, v katerem bodo tudi moderne, zelo prostorne garaže, bo visoko samo 5 m. Stavbna prostora tik ob Dunajski cesti in Cigaletovi ulici ostaneta prihranjena za zidavo lepih stanovanjskih hiš.

Ali je Vaša prebava v redu?
Vzemite zvečer 2—3 male ARTIN-dražeje in zjutraj boste imeli normalno izpraznjenje
ARTIN
Zavoj za 8 Din — zadostuje za 4—6 krat.

u— **Zanimivosti z ljubljanskega trga.** V marcu je nastopila v pogledu raznih živil in potrebščin mrtva sezona. Tržno nadzorstvo neprestano nadzoruje dovoz mleka in je ta mesec vzelo že 24 vzorcev, ki so bili poslani državnemu higijenskemu zavodu v svrho preizkušnje in analize. Higijenski zavod je od teh vzorcev našel pri 5, da je bilo mleko slabo, a pri 2 je bilo močno ponarejeno. Tržno nadzorstvo je 4 mlekarice ovadilo sodišču zaradi ponarejanja živil. Tržno nadzorstvo se še vedno zanima za prodajo kruha. Edino pek v Slomškovi ulici prodaja kruh po cenah, določenih od banske uprave. — Izredno mnogo je letos butar, ki se prodajajo po 3 do 8 Din. Okoličani so pač vsi željni vsaj skromnega zaslužka v tej hudi gospodarski stiski. Toda kupčija se bo menda začela razvijati še le te dni.

u— **Velik dovoz pomaranč na ljubljanski trg.** Dovoz pomaranč na ljubljanski trg je močno napredoval napram prejšnjim letom. Ljudje letos kaj radi kupujejo pomaranče. Menda še nobeno leto tako. Posplošilo se je pač prepričanje, da so pomaranče zaradi vitaminov prav zdravilne in dobre za prebavo. Na debelo se pomaranče prodajajo po 9 Din kg.

u— **Tržaška cesta bo zaprta za tovorni promet** zaradi gradbenih del za električno cestno železnico proti Viču od danes dalje in sicer od odcepa Glinške ulice do cerkve na Viču. Tovorni promet se bo vršil do nadaljnjega preko Rožne doline. Mestni avtobusi od glavne pošte proti Viču bodo vozili začasno po Erjavčevi cesti preko Rožne doline na Vič, zato odpadejo vsa postajališča na Rimski in Tržaški cesti.

u— **Troperesna deteljca pod ključem.** Ponedeljkovo »Jutro« je obširneje poročalo o aretaciji drznega vlomilca in tatu Jožeta Kastelica, ki je izvršil na Dolenjskem celo vrsto tatvin in vlomov. Varnostnim oblastvom se je v nedeljo posrečilo prijeti in zapreti še dva njegova pomagača in to Antona Marinčiča in Franceta Sotlerja, oba prava postopaška tipa in delomržneža, ki sta živela samo na tuj račun. Vsi trije so zdaj v preiskovalnem zaporu deželnega sodišča.

u— **Nesreča s plinom.** V nedeljo se je kakor smo že kratko poročali, zastrupil po nesreči s plinom v Beethovnovi ulici 16 bančni uradnik g. I. P. P. si je namreč kuhal čaj, pa je potem po neprevidnosti pustil odprto plinsko cev. Stanje ponesrečenca, ki je bil prepeljan v bolnico, je še vedno zelo resno.

u— **Damsko perilo, zavese, posteljna** pregrinjala, največja izbera čipk vedno v zalogi. Najnižje cene! Amalija Zorčič, Stari trg 11.

u— POVRŠNIKE, OBLEKE IN VSA DRUGA OBLAČILA ZA GOSPODE IN DECO NUDI V NAJVEČJI IZBIRI TVRDKA J. MAČEK, LJUBLJANA, ALEKSANDROVA CESTA 12.

Iz Celja

e— **Izpopolnitev celjskega 39. pešpolka.** V četrtek 26. t. m. prispe ob 9.43 dopoldne v Celje novi četrti bataljon 39 pp. Novo vojaštvo bo sprejeto na kolodvoru na svečan način. Sprejema se bodo udeležila vsa tukajšnja narodna in druga društva, Sokol, vojaštvo, predstavniki oblastev in korporacij.

e— **Mestni odbor Jadranske Straže** bo imel občni zbor 26. t. m. ob 20. v rdeči sobi Narodnega doma.

e— **Mestni kino** bo predvajal drevi ob pol 21 zvočni film »Krčmarjevi hčerki« s Henny Portenovo v glavni vlogi Dodatek: zvočna enodejanka in najnovejši Foxov zvočni žurnal.

Sporočam tem potom vsem cenj. strankam, da jamčim izključno samo za ono delo, fazono in kvaliteto blaga, ki se kupi v moji trgovini, v kateri najdete veliko izbiro ravno dospelega najfinejšega, resnično angleškega blaga. Za naročila s prinešenim blagom pa ne odgovarjam in zaradi tega tudi takšnih naročil ne sprejemam. Blago, ki je kupljeno kje drugod ali od prodajalcev po hišah, ki pridejo z raznimi izgovori, da je angleško blago in ga prodajajo 3 m po Din 500.—, je v resnici najslabša kvaliteta ter surova volna, ki ni vredna tega denarja in je že ta cena zelo pretirana ter se iz takšnega blaga sploh ne morejo fine obleke izdelati.. 4404

FRANJO MEŠKO
modni atelje
CELJE, ALEKSANDROVA ŠT. 3.

e— **Seja okoliškega občinskega sveta** je bila v soboto zvečer. Krajni šolski odbor je svoječasno najel za zgradbo okoliške osnovne šole pri celjski podružnici Banovinske hranilnice posojilo poldrugi milijon Din po 8% obresti. Pozneje pa je Banovinska hranilnica zvišala obrestno mero za 1%. Občinski svet je zdaj sklenil, naj krajni šolski odbor najame pri kakem celjskem zavodu posojilo po najugodnejši obrestni meri, ki pa ne sme presegati 8% in naj s tem plača dolg pri Banovinski hranilnici. Banska uprava je izdala odlok, da mora okoliška občina prispevati k stroškom za vzdrževanje mestne policije v Celju šestino, to je 118.167 Din. Občinski svet bo zaradi malenkostnega teritorija, ki prihaja v okoliški občini v poštev za delokrog mestne policije in na izredno visoki prispevek vložil na notranje ministrstvo pritožbo proti odloku banske uprave, ker je mnenja, da si policijo, kolikor jo potrebuje, lahko cenejše sam vzdržuje Lovišče v Zavodni in Zagradu, se bo oddalo v najem na dražbi. Pešpot proti Lokrovcu so prebivalci popravili, občina bo prispevala 30 odst. stroškov. — V petek 27. t. m. ob 10. bo sprejemal sreski načelnik g. dr. Hubad prebivalstvo okoliške občine in ga zasliševal o njegovih potrebah in željah.

e— **Nesrečen padec z voza.** V celjsko bolnico je bil sprejet 19 letni posestnikov sin Friderik Zupanc z Malega Trna, ki je 20. t. m. padel tako nesrečno z voza, da si je zlomil desno nogo.

e— **Poskušen samomor mladenke.** V nedeljo je bila v celjsko javno bolnico pripeljana 17 letna frizerska vajenka Berta S. z Ljubnega v Savinjski dolini, ker je v samomorilnem namenu pila lizol. V bolnici so ji izprali želodec in je mlada kandidatinja smrti že izven vsake nevarnosti. Vzrok poskušenega samomora ni znan.

Iz Maribora

a— **Ljudska univerza v Mariboru.** V petek, 27. t. m. bo predaval g. prof. Vincent Lavoix iz Pariza o svojem domovinskem mestu in metropoli najvišje kulture, — o Parizu. Govoril bo o vseh velikih zanimivostih, ki privlačujejo podnevi ali ponoči tujčevo oko in vsled katerih je postal Pariz pravo zbirališče vsega civiliziranega sveta.

a— **Iz gledališča.** Danes se uprizori Finžgarjeva »Veriga«, v sredo ob 15. za okoliško občinstvo melodijozna opereta »Čardaška kneginja«, ob 20. pa se bo na splošno željo ponovila po znižanih cenah in zadnjič v sezoni pretresljiva vojna drama »Karol in Ana«.

a— **Poroke.** Pretekli teden so sklenili zakonsko zvezo v Mariboru: Alozij Pehajm, trgovski potnik in Terezija Patz; Ciril Voje, sedlar in Marija Tepina; Josip Frank, delavec in Kat. Pivec; Josip Ferž, pivovar in Gabrijela Potočnik; Ludovik Kuri, zidar in Magda Pučko ter Matija Križan, davkar in Marija Šalamunova.

a— **Uradni dan zbornice za TOI v Mariboru.** Ker je v sredo praznik, bo prihodnji uradni dan zbornice za TOI v Mariboru v četrtek 26. t. m. dopoldne.

a— **Kinopredstave:** Grajski kino: do vključno petka: sijajen zvočni film, zmaga človeške volje in duha nad naravo: Byrdova ekspedicija na južni tečaj. — Union kino: danes od torka dalje: 100% govoreči in zvočni film: V boju s podzemljem, Carlo Aldini. — Apolo kino: v soboto in nedeljo: dvojni spored: Buck Jones, Fred Thomson.

a— **Planinski orel** je plul v nedeljo popoldne v zelo veliki višini nad Mariborom. Prišel je od severovzhodne strani in je letel v jugozapadni smeri preko Pohorja.

a— **Naraščanje Drave.** Zaradi toplega vremena zadnjih dni so začeli pritoki Drave v gornjem delu Dravske doline naglo naraščati in z njimi vred tudi glavna struga Drave. Smaragdnozelena gladina je postala čez noč motnorjavkasta in je voda polna umazane navlake. Ker pa v planinah sneg le polagoma kopni, ni še prav nikjer nevarnosti, da bi prišlo do poplave.

a— **Na oledenelih tleh** je v nedeljo zvečer železničar Leopold Belesković v Slomškovi ulici v Studencih tako nesrečno padel, da si je zlomil na levi strani prsnega koša več reber. Ponesrečenca so z rešilnim avtom odpremili v bolnico.

a— **Opeklinam je podlegel** v nedeljo dopoldne natakar Franc Krabonja, ki jih je dobil pri zadnjem požaru v Melju v podstrešju gorečega objekta. Truplo nesrečnega mladeniča polože danes k večnemu počitku.

Kresival
hitro in zanesljivo ozdravi vaš kašelj.

a— **Nezgode in nesreče.** Pri igranju s flobertovko se je v nedeljo v Račah 16-letnemu mizarskemu vajencu Vinku Mohorku orožje sprožilo in mu je krogla obtičala v desni roki. V Radvanju pri Mariboru je padel s podstrešja domače hiše 18-letni čevljarski pomočnik Viktor Ledinek ter si pri padcu zlomil desno ključnico in dobil tudi težke notranje poškodbe. V Žikarcih pri Sv. Lenartu je padel 33-letni posestnik Franc Gozdnik tako nesrečno na klancu, da si je zlomil desno roko. Vse tri ponesrečence so prepeljali v mariborsko bolnico.

a— **Obsodba zaradi ponarejenih podpisov na menici.** Bivši poštni uradnik Fr. M. je bil že lani obsojen zaradi goljufije na 6 mesecev ječe in nato odpuščen iz službe. Včeraj se je zagovarjal pred sodiščem zaradi goljufije, ki jo je izvršil pred dvema letoma, ko je najel pri Mestni hranilnici posojilo 2000 Din na menico, na kateri sta bili podpisani kot poroka njegovi dve hčerki. Ker ni plačeval obrokov, je meseca oktobra l. 1929 pričela hranilnica terjati njega in obe hčerki. Hčerki pa sta izjavili, da menice nista podpisali, in se je izkazalo, da je M. oba podpisa potvoril. Včeraj je bil obsojen zato na mesec dni ječe.

a— **Iz policijske kronike.** Aretiran je bil Anton Č. pri katerem so našli srebrno posodo in orodje, glede katerega so ugotovili, da je bilo ukradeno v bivši Park-kavarni. Lastnica bivše Park-kavarne ceni škodo na 700 do 800 Din. — Aretiran je bil in z globo 1000 Din kaznovan Fred Langfelder iz ČSR, ker je brez dovoljenja po mariborski okolici prodajal manufakturo.

Iz Škofje Loke

šl— **Pomočniške preizkušnje so se** pod vodstvom g. Ivana Kavčiča vršile v Kavčičevem salonu. Vsi kandidatje 4 mizarji, 2 kovača, 2 čevljarja in 2 ključavničarja so preizkušnje dobro prestali.

Iz Kranja

r— **Strelska vaja strelske družine v Kranju** bo namesto v sredo danes 24. t. m.

r— **Sreski kmetijski odbor v Kranju. Vse vloge,** zadevajoče sreski kmetijski odbor v Kranju, naj se naslavljajo le na naslov: France Jamnik, predsednik sreskega kmetijskega odbora v Kranju, Podreša 25, p. Smeldnik.

Iz Kamnika

ka— **Popravek.** V nedeljskem poročilu o lutkovnem gledališču popravljamo, da se lutkovni oder samo izdeluje v smodnišnici, igralo pa se bo v Čitalnici.

ka— **Kamnik na tujsko - prometni razstavi.** Prihodnji teden se bo vršil prvi sestanek delegatov raznih korporacij, ki bodo pripravili vse potrebno za jesensko razstavo. Kot čujemo bo tudi naš znani slikar g. M. Koželj razstavil mnogo novih pokrajin iz kamniške okolice.

Iz Trbovelj

t— **Sokolsko gledališče** je na Jožefovo uprizorilo »Trnjulčico« zadovoljivo. Vsi igralci so rešili svoje naloge prav dobro. Zelo srčkana je bila Trnjulčica gdč. Sikovškove, dobra tudi kralj in kraljica, g. inž. Freyer in gdč. Nija Paradiževa, izmed rojenic najboljša ga. Grabnerjeva, gdč. Bellenzierjeva simpatičen kraljevič, prav dober je bil tudi kraljevičev spremljevalec Peter g. Odlazeka. Gdč. Feštajnova, ki je nastopila prvič in to v vlogi kuharskega vajenca obeta postati dobra moč. Gdč. Urbančičeva kot Marjetica in njen partner g. Mahkota kot kuhar pa sta v igri in v petju izvrstno uspela ter sta morala duet ponoviti. V maskiranju je treba več spretnosti, siva brada še ne napravi starca, ako ostane obraz mladosten. Jako dober vtis je napravil ples vil, ki ga je naštudirala gdč. Ivanka Paradiževa. Pevske točke je uglasbil učitelj g. Oskar Moll zelo posrečeno. Orkester je dobro vodil g. Jager, krasne dekoracije pa je izvršil domači umetnik g. Švagelj. Učinkovitost so še povečali lepi svetlobni efekti. Dvorana je bila zasedena do zadnjega kotička in se je občinstvo izborno zabavalo.

t— **Na splošno željo občinstva se ponovi** pravljica »Trnjulčica« na praznik v sredo 25. t. m. ob 8. zvečer v Sokolskem domu. Predprodaja vstopnic v podružnici »Jutra« v Trbovljah. Telefon št. 7.

Iz življenja na deželi

ŽIRI. Na pobudo čevljarske zadruge je otvorila banska uprava risarski čevljarski tečaj, ki ga posoča 32 čevljarskih mojstrov in pomočnikov iz žirovskega okoliša. Tečaj, ki se je pričel te dni, bo zaključen v petih do šestih tednih. Vodi ga strokovni učitelj čevljarstva g. Josip Steinman iz Ljubljane.

HRASTNIK. Kino Narodni dom ne bo predvajal danes in jutri nobenega filma. Pač pa se bo vršila na Marijino oznanenje v prid naše nove cerkve ob 15. v Narodnem domu materinska proslava. Na sporedu je petje, deklamacije in mladinska igra.

DOLENJSKE TOPLICE. Na praznik sv. Jožefa je po prvi maši predaval v šoli živinozdravnik sreski veterinar g. Vandot o živinskih boleznih in o prvi pomoči v nezgodah. Potrebnemu in podučnemu predavanju je prisostvovalo lepo število gospodarjev in nekaj gospodinj. G. predavatelj bo ponovno predaval na Marijin praznik 25. t. m. Pridite!

ČRNOMELJ. V Sokolskem domu v Črnomlju bo gostovala jutri ob 20. družina »Soča« z učinkovito komedijo »Vrag«. Igra simbolično slika slabo stran človeške duše, vpliva moralno vzgojno in hkratu zabava od začetka do konca. Pridite!

ROGAŠKA SLATINA. Zapustil nas je marljivi sokolski delavec g. Perme, starešina tukajšnjega oddelka finančne kontrole, ker je premeščen k finančni direkciji v Ljubljano. Na novem mestu mu želimo vse dobro!

Kino Dvor
Grandiozni velefilm velikega režiserja
Kinga Vidorja
Hallelujah
Film, kjer nastopajo zgolj črnci. V njem nam kažejo svojo dušo, svoje veselje in svoje trpljenje. — Nepozabno in veličastno!
Predstave ob 4., pol 8. in 9. uri!
Telefon 2730.

Vremensko poročilo

Meteorološkega zavoda v Ljubljani
23. marca 1931.

Številke za označbo kraja pomenijo: 1. čas opazovanja, 2 stanje barometra, 3. temperatura, 4 relativno vlago v %, 5. smer in brzino vetra, 6. oblačnost 1—10, 7. vrsta padavin, 8. padavine v mm.

Ljubljana 7, 766.1, 4.6, 92, N2, megla 10, dež, 2.7. Maribor 7, 765.5, 7.0, 93, SE1, 10, —, —. Zagreb 7, 765.1, 9.0, 94, ENE2, 9, —, Zagreb: 7, 765.1, 10.0, 95, SE2, 8, dež, 0.5. Sarajevo 7, 766.0, 7.0, 84, ENE2, 8, dež, 2.0. Skoplje 7, 769.2, 7.0, 95, E2, 10, dež, 2.0. Kumbor 7, 765.2, 11.0, 92, mirno, 10, dež, 40.0, Split 7, 764.9, 11.0, 92, ESE6, 9, dež, 12.0. Rab: 7, 765.3, 9.0, N 4, 9, dež, 60. Vis 7, 763.6, 8.0, 94, mirno, 10, dež, 4.0.

Najvišja temperatura danes v Ljubljani 12.4, najnižja 3.6, Maribor 14.0, 5.0. Zagreb Skoplje —, 7.0, Kumbor —, —. Split —, —.

Solnce vzhaja ob 5.57, zahaja ob 18.18. Luna vzhaja ob 7.40, zahaja ob 23.37.

Ali si že član Vodnikove družbe?

GOSPODARSTVO

Italijanske zahteve po reviziji trgovinske pogodbe z našo državo

Bivši italijanski finančni minister de Stefani je nedavno sprožil v italijanskih listih kampanjo proti jugoslovensko-italijanski trgovinski pogodbi, češ da ta pogodba ne odgovarja italijanskim gospodarskim potrebam. Trgovinska bilanca Italije z našo državo je hudo pasivna in to pasivnost pripisuje de Stefani političnim oviram, ki se po njegovem mnenju v Jugoslaviji umetno ustvarjajo proti uvozu iz Italije.

Parolo proti pogodbi je takoj prevzel italijanski tisk, ki zahteva, da Italija odgovori z represalijami odnosno da odpove trgovinsko pogodbo z našo državo. Sedaj so tudi italijanske centralne gospodarske organizacije (generalne konfederacije industrije, trgovine in kmetijstva) zavzele slično stališče; na konferenci v Rimu so preko svojih delegatov postavile zahtevo, da se mora doseči ravnovesje v italijansko-jugoslovenskih trgovinskih odnošajih. Te organizacije ugotavljajo, da italijanski izvoz v Jugoslavijo nazaduje, medtem ko istočasno narašča uvoz iz Jugoslavije, kar povzroča silno pasivno trgovinsko bilanco. Ker tvorijo italijanski uvoz iz Jugoslavije pretežno proizvodi, s katerimi je mednarodno tržišče prenatrpano, zato se italijanska uvozna trgovina lahko brez težkoč drugače usmeri. Italijanski izvoz v Jugoslavijo je neznaten, dočim je Italija za jugoslovenski izvoz najboljše tržišče. Ti nenormalni odnošaji so nastali zaradi težkoč, ki jih ustvarja Jugoslavija nasproti italijanski afirmaciji na jugoslovenskem tržišču. Imenovane centralne organizacije zahtevajo, da italijanska vlada odločno intervenira in da najde sredstva za uravnoteženje trgovinskih odnošajev z Jugoslavijo. V komentarju k tem zahtevam naglaša rimska »Tribuna«, da poteče jugoslovensko-italijanska pogodba v nekaj mesecih in da je ob tej priliki potrebno postaviti trgovinske odnošaje z Jugoslavijo na novo bazo. Italijanski trgovci naj prekinejo z dosedanjimi tradicijami, ker se mora Italija okrepiti tjakaj, kjer bo našla iste in boljše proizvode in mnogo več naklonjenosti. Toliko italijansko stališče.

Na te zahteve italijanskih gospodarskih krogov moramo pripomniti le naslednje. Naša trgovinska bilanca z Italijo je dejansko precej aktivna, čeprav ne v enaki meri, kakor to navajajo italijanski listi. Ta aktivnost (za Italijo pasivnost) namreč ne znaša pol milijarde lir, temveč je lani dosegla vrsto 1137 milijonov Din ali 379 milijonov lir (predlanskim pa 1148 milijonov Din ali 382 milijonov lir).

Naš izvoz v Italijo je razmeroma precej stabilen. Predlanskim smo sicer zabeležili delno povečanje, lani pa se je izvoz zopet nekoliko zmanjšal. Po vrednosti pa smo obe leti izvozili v Italijo manj nego v l. 1924., ko smo sklepali z Italijo trgovinsko pogodbo. Tudi udeležba Italije v našem izvozu ni večja kakor leta 1924.; takrat je šlo 28.91 odstotkov vsega našega izvoza v Italijo, lani pa 28.31 odstotkov.

Če pa je naš uvoz iz Italije zadnja leta nazadoval, tedaj to še ni dokaz, da obstojajo z naše strani ovire. Italija je bila prva država, s katero smo na podlagi sedaj veljavne carinske tarife sklepali trgovinsko pogodbo. Že v tej pogodbi smo Italiji priznali znatne carinske popuste, zlasti na italijanski industrijski izvoz. Od tedaj nismo zviševali carin; nasprotno sklenili pa smo celo vrsto tarifnih pogodb z industrijskimi državami in Italija je postala na podlagi klavzule o največjih ugodnostih brez kakih protikoncesij deležna vseh ugodnosti, in številnih carinskih znižanj, ki smo jih dali drugim državam z enakimi ali sličnimi izvoznimi interesi. Ker ne uživa pri nas uvoz iz drugih držav posebnih ugodnosti ali celo privilegijev, je jasno, da ni na naši strani izkati vzrokov za nazadovanje italijanskega uvoza. Če italijanska industrija zadnja leta zaradi gospodarskih težkoč navzlic ugodnejši prometni legi ni bila v stanju konkurirati s češkoslovaško ali nemško industrijo, tedaj se situacija tudi ne bo mogla izboljšati, če sklenemo novo pogodbo in nadalje znižamo carine na industrijsko blago, ker bi te nižje carine uživala tudi češkoslovaška ali nemška industrija.

Valiti krivdo za slab uspeh italijanskega izvoza v našo državo na kakršnekoli druge ovire, je seveda povsem deplasirano. Italijanski gospodarski krogi si sami zastirajo jasen vpogled v vzroke zmanjšane konkurenčne zmožnosti, če iščejo kake politične animoznosti med našo kupujočo publiko proti italijanskemu blagu. Vedno se lahko prepričajo, da se v naših trgovinah brez kakršnegakoli ugovora ali celo protesta nudi italijansko blago z italijansko opremo in etiketami v italijanskem jeziku. Zaradi tega se nihče ne vznemirja in nikomur ne pride na um, da bi dajal prednost nemškim ali češkim izdelkom, če so italijanski cenejši ali boljši. Saj doslej niti propaganda za nakup domačega blaga, ki ni proti nobeni državi neposredno naperjena, ni imela skoro nikakega uspeha.

Kakor je neosnovana trditev, da obstojajo pri nas umetne ovire proti uvozu iz Italije, tako je tudi neupravičena zahteva italijanskih listov, da se naj doseže ravnovesje med našim izvozom v Italijo in med uvozom iz Italije. Skupna trgovinska bilanca Italije je močno pasivna, ker ima italijanska plačilna bilanca druge velike dohodke iz takozvanega nevidnega izvoza (tujski promet, zaslužki paroplovnih družb itd.). Ker je pasivnost italijanske trgovinske bilance le posledica te svojevrstne strukture italijanskega gospodarstva, zato Italija ne more zahtevati, da bi bil uravnovešen njen trgovinski promet s posameznimi državami, s katerimi je v trgovinskih odnošajih. Dokler se pasivnost italijanske bilance z gotovo državo giblje v približno enakem razmerju s pasivnostjo skupne trgovinske bilance, tako dolgo mora Italija smatrati tako bilanco za povsem normalno. Na drugi strani pa v praksi tudi ni mogoče vedno uveljaviti principa, da se izvoz in uvoz z vsako posamezno državo uredi tako, da točno odgovarja splošni relaciji med uvozom in izvozom. Zlasti ni mogoče točno ločiti, koliko se uvaža za lastno potrebo in koliko gre uvoženega blaga v skoro nespremenjeni obliki zopet v inozemstvo. Naš izvoz v Italijo bi bil brez dvoma znatno manjši, če bi izločili vse ono blago, ki ga Italija uvaža kot posredovalka nasproti tretji državi, kar donaša baš italijanski trgovini znatne zaslužke. Končno naj še omenimo, da so naši gospodarski krogi vedno gledali na italijansko gospodarstvo s stališča, da je naše gospodarstvo znatno interesirano na tem, da Italija v gospodarskem pogledu prospeva, ker se dobro zavedajo, da so razvojne možnosti našega gospodarstva v veliki meri odvisne od gospodarskega razvoja vseh naših sosedov.

K občnemu zboru Hmeljarskega društva

Jutri ob 10. se sestanejo v Žalcu k občnemu zboru Hmeljarskega društva delegati naših hmeljarskih podružnic, da izvolijo za dobo dveh let nov odbor. Ne bo lahko delo prevzeti sredi najhujše hlemjarske krize posle in odgovornost, ko bo šlo za obstoj savinjskega hmeljarstva. Težko bomo vzdržali danes, ko poje boben po vsej dolini in ko zastonj iščeš poroka, ki bi ti dal poroštvo vsaj za en tisočak. Hudi časi nas čakajo — toda prepričani smo, da se bodo našli ljudje, ki bodo prevzeli častno, a ne hvaležno 50-letno dediščino vodstva društva.

Edina pot našega hmeljarstva, da sploh ne izgine, je ta, da stisnemo hmeljarji kar najtrdneje svoje vrste. Ko gre za obstoj, mora izginiti vsa žalostna dediščina minulih let, ki nam je ovirala razmah. Za vedno morajo izginiti iz naše srede priložnostni hmeljarji, ki so glavni krivci predčasnega zloma cen v letih 1927, 1928 in 1929. S svojim nesmiselnim ponujanjem nam niso skazili samo cen, temveč so nam zadali še hujši udarec, ko so nam s svojim slabim blagom izpodkopavali ugled, ki si ga je pridobil naš hmelj po trudapolnem delu stare garde od Haupta do Petrička in Robleka. Silnega združenega napora bo treba, da pridobimo našemu savinjskemu hmelju nazaj stari sloves. Zato se gotovo ne bo našel delegat, ki bi glasoval za razširjenje veljavnosti oznamenovanja hmelja, ki je po danes še veljavnem zakonu iz leta 1907 omejeno le na kvalitetne okraje starega hmeljarstva, na sodne okraje Celje, Vransko in Gornji grad. Neizmerno škodo so nam napravili novi hmeljarji na denarju in na ugledu, sedaj pa hočejo, da jim prepustimo še svoje s trudom pridobljeno ime. Sami smo si vzgojili svoje hmeljarstvo, zato tudi ne pustimo, da bi kdorkoli iz osebnih ali na papirju zraslih razlogov razpolagal z imenom našega hmelja. Ne potrebujemo ne »jugoslovenske« in ne »slovenske« hmeljske znamke, ker imamo že v svetu uvedeno svojo »južnoštajersko-savinjsko« znamko. Vsak lahko sadi, goji in prodaja hmelj, kjer in kakor hoče, samo roke proč od našega imena.

Kadar bodo znali novi hmeljarji pridelovati kvalitativno blago in se bodo navadili prodajati po trgovskih običajih svoj pridelek, lahko dobijo svoje ime, nikoli pa našega. V vseh hmeljskih okoliših Nemčije, Češkoslovaške in drugih držav je tako uvedeno, da se morajo novi okoliši izkazati po večletni preiskušnji glede kakovosti in tudi množine pridelka, da dobijo lastno ime. Sicer pa prav danes nikakor ne gre, za nekaj sto stotov delati nove hmeljarske okoliše, ko ves hmeljski svet trobi na umik. Zato bo šel tudi jutrišnji občni zbor Hmeljarskega društva kot najvišji in edini forum našega hmeljarstva preko vseh anket, zborovanj in mnenj, ki so se tako gostile zadnje mesece, na dnevni red: **Zakon o oznamenovanju hmelja iz leta 1907 naj ostane zaenkrat neizpremenjen.** —K—

Zadružna gospodarska banka d. d. v Ljubljani

Včeraj se je vršil dobro obiskan občni zbor delničarjev Zadružne gospodarske banke, na katerem so bili odobreni računski zaključki za preteklo leto 1930 in je bil sprejet predlog glede izpremembe oziroma izpopolnitve nekaterih paragrafov družbenih pravil. Pri volitvah v nadzorstveni svet so bili znova izvoljeni vsi dosedanji člani nadzorstva.

Delničarjem je bilo izdano letno poročilo, ki v zgoščenih stavkih našteva mnoge važne momente, ki imajo odločilni vpliv na gospodarstvo in še prav posebno na bančno poslovanje. Iz bilance se vidi, da je Zadružna gospodarska banka navzlic gospodarskemu zastoju tudi v lanskem letu dosegla povoljne uspehe ter da vse panoge njenega poslovanja kažejo lep napredek, vsestranski razvoj in tudi izdatno notranjo okrepitev. Držeč se trdno svojega programa, je svoje poslovne zveze v tuzemstvu in inozemstvu v vseh smereh še dalje razširila in učvrstila. Skupna bilančna vsota izkazuje 543.6 milijonov Din. Tuja sredstva so se zvišala od 467.7 na 522.3 milijona, kar pomeni prirastek okoli 55 milijonov. Zavodu poverjena denarna sredstva so presegla višino pol milijarde z 22.5 milijona in v tem oziru Zadružna gospodarska banka prednjači na ljubljanskem trgu.

Ne samo centrala, temveč tudi podružnice so dosegle lepe uspehe tako glede izpopolnitve organizacije kakor tudi v povečanju kreditnih poslov. Likviditeta zavoda je tradicionalno ugodna in znaša nekaj več kakor 39 % vseh njemu poverjenih denarnih sredstev. Celokupni promet poslovanja se je znova povišal v vseh oddelkih, in sicer za nekaj več kakor 12 %.

Izkazani dobiček od 1,829.688 Din omogoča 9% dividendo, ki se bo izplačevala izza 1. aprila 1931 z 9 Din za vsako delnico na blagajnah centrale oziroma podružnic na Bledu, v Celju, Djakovu, Kočevju, Kranju, Mariboru, Novem Sadu, Somboru, Splitu in Šibeniku. Na redni rezervni sklad je prenešen posebni rezervni fond, ki je bil doslej posebej izkazan v znesku 530.000 Din in letos povečan s prispevkom od 441.484.45 Din, tako da izkazani rezervni skladi te banke znašajo z novo dotacijo nekaj več kakor 38 % v razmerju z delniško glavnico oziroma v skupnem znesku 4,633.506.28 Din.

= *Bilančna seja Trboveljske premogokopne družbe.* Na bilančni seji Trboveljske premogokopne družbe za poslovno leto 1930., ki ji je predsedoval njen predsednik g. André Luquet je bilo sklenjeno, da se predlaga občnemu zboru delničarjev odobritev bilance, ki predvideva izplačilo dividende od 25 Din na delnico.

= **Drugi letošnji sejem kož divjačine preložen.** Včeraj bi se morala vršiti druga letošnja avkcija kož divjačine, ki pa je bila v zadnjem trenutku odpoved na. »Divja koža« je za ta drugi sejem prejela toliko blaga, kolikor ga še ni bilo na nobenem sejmu, in sicer okrog 2000 lisic, 15.000 zajcev, 300 kun belic, 200 kun zlatic, 400 podlasic, 50 vider, 300 jazbecev, 6000 krtov, 60 volkov itd. Že dopoldne, ko se je vršila nadrobna prodaja, je bila situacija glede cen prav neugodna. Popoldne, ko bi se imela vršiti avkcija, se je zbralo sicer precej kupcev (iz Jugoslavije, Avstrije, Nemčije, Češkoslovaške in Italije), ki pa so zaradi nejasne situacije na svetovnem trgu ponujali zelo nizke cene. Ker pa je na drugi strani po zadnjih vesteh iz inozemstva pričakovati, da bo Amerika zopet pričela kupovati, zato velesejmski urad (oddelek »Divja koža«) ni mogel prevzeti odgovornosti za eventualno škodo, ki bi jo trpeli prizadeti lovci, in se je odločil, da preloži avkcijo za 14 dni, ker je pričakovati, da se bo med tem situacija na svetovnem trgu razjasnila. Avkcija se bo predvidoma vršila 8., 9. ali 10. aprila.

= **Dobave.** Splošni oddelek direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 26. t. m. ponudbe glede dobave 60.000 pol papirja; strojni oddelek pa do 27. t. m. glede dobave 10 garnitur šamotne opeke. — (Pogoji so na vpogled pri omenjenih oddelkih). Direkcija državne železarne Vareš sprejema do 1. aprila ponudbe glede dobave 50 kub. metrov hrastovega lesa in 520 komadov varoval; do 8. aprila pa glede dobave raznega železa, 1200 kg rebraste pločevine, 7 tisoč kilogramov črne pločevine, 100 komadov plošč iz jeklene pločevine, 500 kg silicijeve žice in glede dobave kabla. Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 26. t. m. ponudbe glede dobave 200 kg rozin, do 31. t. m. pa glede dobave 2000 kg riža in 25.000 kg pšenične moke. Direkcija državnega rudnika Breza sprejema do 9. aprila ponudbe glede dobave 250 komadov stekel za okna, raznega gumijevega materijala, vijakov, ključavnic, ventilov, »Presspann«-papirja in 50 kg cinka. (Predmetni oglasi so na vpogled v pisarni bornice za TOI).

BORZE

23. marca

Na ljubljanski borzi je bil danes promet sredniji; več potrebe je bilo v devizah Curih in Dunaj. Tečaji deviz so se gibali neenotno. Dunaj in Praga sta se okrepila, dočim sta Newyork in London popustila.

Na zagrebškem efektnem tržišču se je Vojna škoda ponovno nekoliko okrepila. Za marec se je trgovala po 427.50, za junij pa po 426. Do prometa je prišlo tudi v 8% Blairovem posojilu po 93.25, v 7% Blairovem posojilu po 83 in v 7% Seligmanovem posojilu po 83. Med bančnimi papirji je prišlo do zaključka le v Union banki po 190. Od industrijskih vrednot je bil velik promet v Trboveljski, ki je popuščala. Najprej se je trgovala po 320, ob sklepu borznega sestanka pa po 312—314.

Devize

Zagreb. Amsterdam 22.8250, Dunaj 799.38 do 802.38, Berlin 13.55 — 13.58, Bruselj 790.99—794.99, Budimpešta 991.33—994.33, London 276.23—277.03, Milan 297.20—299.20 Newyork ček 56.7150—56.9150, Pariz 221.77 do 223.77, Praga 168.38—169.18, Curih 1094.10—1097.10.

Curih. Zagreb 9.13, Pariz 20.33, London 25.248, Newyork 519.4750, Bruselj 72.35, Milan 27.2175, Madrid 55.50, Amsterdam 208.2750, Berlin 123.90, Dunaj 73.0450, Sofija 3.7650, Praga 15.40, Varšava 58.15, Budimpešta 90.60, Bukarešta 3.09.

Efekti

Ljubljana. 8% Blair 93.25 bl., 7% Blair 83.25 bl., Celjska 150 den., Ljubljan. kreditna 128 den., Prištediona 900 den., Kreditni zavod 160 — 170, Vevče 128 den., Ruše 220 den.

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda aranžma in kasa 427 — 427.5, za marc 426.5 do 427.5, za junij 426.5 — 427.5, investicijsko 88 — 88.5, agrarne 51.5 — 52.25, 8% lair 93.25 — 93.5, 7% Blair 82.75 — 83, 7% Drž. hipotek. banka 82.875 — 83, 6% begluške 69 — 70; bančne vrednote: Prištediona 900 — 910, ugo 78.25 — 79, Union 190 do 192, Srpska 194 — 195, Zemaljska 140.5 do 143, Ljubljanska kreditna 7950 — 8200, Poljo 57.5 — 58.5; industrijske vrednote: Narodna šumska 25 den., Našička 975 den., Gutmann 140 — 143, Drava 250 — 262, Slaveks 40 — 45, Šećerana 275 — 290, Brod vagon 62 den., Union mlin 55 — 60, Vevče 133 den., Jadranska 390 bl., Trbovlje 312 do 314.

Beograd. Vojna škoda 425.5 — 426.5, za junij 426 — 426.5, investicijsko 88.75, agrarne 51.5 — 52, 7% Blair 83 — 83.5.

Blagovna tržišča

LES

+ **Ljubljanska borza** (23. t. m.) Tendenca za les slaba. Zaključena sta bila 2 vagona oglja.

ŽITO

+ **Ljubljanska borza** (23. t. m.) Tendenca za žito stalna. Zaključeni so bili 3 vagoni, in sicer 2 vagona činkvantina, 1 vag. koruze. Nudi se (fc. slov. post. po mlev. tarifi, plač. v 30 dneh): **pšenica:** baška, potiska 80/81 kg po 212.5 — 215; baška, srbobran., 79/80 kg po 210 — 212.5; gornjebaška, 79/80 kg po 205 — 207.5; baška okolica Sombor, 79 kg in baranjska, 79/80 kg po 192.5 — 195; **koruza:** baška, stara po 147.5 — 150, nova, času primerno suha po 137.5 — 140; **oves:** baranjski, navadna voznina po 192.5 — 195; **moka:** banaška »0« po 335 — 340.

+ **Novosadska blagovna borza** (25. t. m.). Tendenca neizpremenjena. Promet: 15 vagonov pšenice, 20 vag. koruze in 2 vag. moke. **Pšenica:** okolica Novi Sad 79/80 kg 152.5—155, okolica Sombor 79/80 kg 142.5 do 145, sred.-baška 79/80 kg 155—157.5, srem. 78 kg 142.5 — 145, slav. 78 kg 140 do 142.5. — **Oves:** baški 145 — 150. — **Ječmen:** baški in sremski, 63/64 kg 115 do 120. — **Koruza:** baška in sremska 92.50 do 95, ladja Dunav, predč. suha 90—91, za maj 92.50 — 97.50. — **Moka:** baška »0g« in »0gg« 245 — 265, »2« 215 — 230; »5« 185 do 195, »6« 175 — 185; »7« 140 — 145; »8« 115 — 120. **Otrobi:** baški, sremski in banaški 105 — 110

+ **Budimpeštanska terminska borza** (23. t. m.) Tendenca prijazna, za koruzo slabša; promet miren. **Pšenica:** za marc 15.62 do 15.63 (obračunski tečaj 15.50), za maj 15.83 do 15.84 (15.70); **rž:** za marc 11.31—11.32 (11.30), za maj 11.36—11.37 (11.30); **koruza:** za maj 12.68—12.69 (12.80), za julij 12.78 do 12.79 (12.90), tranzitna za maj — (10.00).

Sport

Atletiki v Ljubljani

ASK Primorje : Atletik SK

Kakor smo že včeraj objavili, bodo gostovali po daljšem presledku v Ljubljani celjski Atletiki. O kvaliteti gostov vemo samo toliko, da so lansko leto dosegli prav izvrstne rezultate. Med svoje uspehe štejejo tudi zmage nad Ilirijo in ASK Primorjem. Neprič kovan uspeh so dosegli Atletiki v finalni tekmi nad mariborskimi Železničarji ter si priborili pokalno prvenstvo LNP.

Tekma se bo odigrala jutri na praznik ob 15. ob vsakem vremenu na igrišču ASK Primorje. V predtekmi nastopita Svoboda in Grafika ob 13.30.

Svoboda : Amater 2:2 (2:1)

Tekma, ki je privabila precej občinstva na igrišče Amaterja v Trbovljah, je nudila res lep in zanimiv boj.

Svoboda je imela najboljše sile v napadu in v krilski vrsti, dočim je pri Amaterju briljiral vratar, ki je lovil bombe Bončarja in Janežiča in rešil marsikatero opasno situacijo pred golom. Že v 4. minuti doseže Svoboda po krasnem strelu Bončarja vodstvo. Svoboda je stalno pred svetiščem Amaterja. Sledi serija strelov po Bončarju in Janežiču, a golman lovi vse. Krasen solo Bončarja konča v outu. Napadi se menjajo. Sledi prodor Amaterja — golman Svobode, ki je bil krit, spusti žogo 1 : 1. V 21. min. nevarna situacija pred golom Amaterja. Branilec poda žogo golmanu, ki pa je zapustil gol in Svoboda doseže po avtogolu rezultat 2 : 1. V drugem polčasu doseže Amater že v 3. minuti izenačenje. Igra se vrši večinoma na polovici Svobode. Pri Svobodi se opaža utrujenost zaradi slabega terena. Slede 4 koti proti Svobodi. Nato zopet nevarni napadi Svobode. Bončar in Janežič bombardirata, a golman Gracer bravurozno lovi. Menjajoči se napadi in konec.

Pri Svobodi so se zlasti odlikovali Šlamberger, Janežič, Bončar in Makovc ter v krilski vrsti požrtvovalni Habiht. V 1. polčasu obramba Svobode nesigurna, a v drugem čisti vse. Golman Krivačič hladnokrven in siguren. Krilska vrsta Svobode je bila zlasti v prvem polčasu na mestu in tudi levo krilo Ozebek je lepo centriral in pripravil zrele situacije.

Moštvo Amaterja je igralo eno svojih najboljših tekem. Požrtvovalnost in volja do zmage daje enajstorici poseben elan. Najboljši mož moštva je vratar Gracer, ki lovi neverjetne žoge. V II. polčasu je krilska vrsta smiselno podpirala napad, ki je stalno ogražal svetišče Svobode. Razmerje kotov 7 : 3 za Amater.

Tekmo je sodil sav. sodnik g. Marin zelo objektivno in brezhibno. Naloga mu je bila olajšana zaradi discipline obeh moštev.

IZ LNP. **Danes v torek ob 19. seja poslovnega odbora, ob 20. seja upravnega odbora v Delavski zbornici na Miklošičevi cesti.** — Tajnik II.

Smučarske tekme v Mojstrani. Smučarski klub Dovje-Mojstrana je v nedeljo priredil medklubske stafetne tekme na 4 × 5 km dolgi progi, pri kateri je sodelovalo 6 stafet. Zmagala je stafeta Smučarskega kluba Ljubljana (Jakopič, Teran, Dečman, Brvar) v času 1:35:15. Druga je bila stafeta Ilirije 1:38:34, tretja pa stafeta Smučarskega kluba Dovje-Mojstrana 1:43:55. Najboljši čas kot poedinec je dosegel Ilirijan Joško Janša z 21.05. — Skakalnih tekem se je udeležilo 30 tekmovalcev. V. I. skupini je zmagal Šramel (Ljubljana) s 148 točkami, v II. Markelj (Bratstvo) 134.2 točke, v III. skupini (dečki pod 14 let) Praček (Skala) 130.5 točke. Najmlajši 8letni skakač, ki je skakal zelo lepo, je zasedel s 105 točkami četrto mesto.

ŽSK Hermes. **Danes seja upravnega odbora ob 20. pri Stepiču. Prosijo se gospodje odborniki, da se seje sigurno udeleže.**

SK Ilirija (nogometna sekcija). Rezerva igra jutri ob 15. prijateljsko tekmo s Slovanom. Postava v »Evropi«. V garderobo pol ure prej. I. moštvo se opozarja zaradi tekme z Gradjanskem na objave v članski knjigi v »Evropi«.

SK Svoboda. Na praznik 25. t. m. igra rezerva z rezervo Primorja ob 10. Točno do 9.30 naj bodo v naši garderobi Papler, Tasotti I in II, Batič, Starman I, Drnovšek, Slanina, Jože, Lado, Marinšek, Hočevar, Brvar, Tavčar, Jakša. Prvo moštvo igra isti dan popoldne prijateljsko tekmo ob 14. kot predtekmo. Točno do 13.30 naj bodo v naši garderobi Krivačič, Jeršek, Kalaš, Zemljak, Habiht, Simon, Ozebek, Lave, Starman II, Janežič, Schlamberger, Slavko. Igra se dvakrat 30 minut ob vsakem vremenu.

Otvoritev nogometne sezone v Celju. V nedeljo popoldne je bila v Celju na Glaziji otvorjena letošnja pomladanska nogometna sezona s tekmo med SK Celjem in SK Olimpom. Zmagal je SK Olimp z rezultatom 4 : 1. Polčas isti.

Sportni drobiž

V Miami-Beachu je postavil Gar Wood nov svetovni rekord z motornim čolnom. Novi rezultat je 162 km 788 m na uro, dočim je bil stari, ki ga je imel Segrave, samo 158 km 935 m. Čoln, ki se imenuje »Miss Amerika št. IX.«, ima 2200 CV.

Italijani so zmagali nad Francozi v sabljanju z 27 zmagami proti 9. Francozom je manjkanl Godin, olimpijski zmagovalec v Amsterdamu.

Semifinale angleškega cupa med Evertonom i nBrownurstsh Albionom je gledalo nad 70.000 gledalcev. Prejeli so okoli 2,500.000 Din. Skoro 1,000.000 Din so prejeli pri tekmi med Francijo in Nemčijo, ki jo je gledalo 60.000 ljudi (15.000 Nemcev).

Senzacija na književnem trgu: sovjetsko-ruski roman K. Fedina „Mesta in leta“

je v tisku. Izdala ga bo »Tiskovna zadruga«.

Gojzerje

in vseh vrst športne čevlje ima v zalogi in izdeluje po meri

Zalokar

MESTNI TRG 19

4405

Stalna razstava

umetniških slik in velika izbira okvirjev. Prevzame vsa rezbarska in pozlatarska dela

A. KOS

Ljubljana, Mestni trg št. 25 (nasproti magistratu).

4235

Naznanjamo žalostno vest, da je 21. marca t. l. umrl po daljši bolezni gospod

MARTIN ZGRABLIĆ

profesor II. drž. realne gimnazije

Rajnega smo spremili na njegovi zadnji poti v ponedeljek 23. t. m. na pokopališče pri Sv. Križu.

Dobrega tovariša, požrtvovalnega profesorja in iskrenega prijatelja mladine bomo ohranili v trajnem spominu.

V Ljubljani, dne 22. marca 1931.

Učiteljski zbor II. drž. realne gimnazije v Ljubljani

4400

Iz življenja in sveta

Človeški možgani

Razvoj človeških možganov še ni končan — Zanimive ugotovitve dunajskega znanstvenika

Na zadnjem sestanku Dunajske zdravniške družbe je imel znameniti dunajski nevrolog in psihiater dr. Economo zanimivo predavanje o progresivni cerebraciji; to je o pojavu, da se človeški in živalski možgani v teku časa spreminjajo in sicer ne samo v tem smislu, da rasejo po kvaliteti, temveč tudi tako, da nastajajo v njih novi organi.

Pri človeku se n. pr. v nasprotju z živalmi razvijajo možgani ob čelu in sencih, nekateri drugi deli možganov, ki so pri živalih močno razviti, pa kažejo pri človeku regresivno, nazadujočo tendenco. Iste progresivne in regresivne tendence opažamo v razvojni vrsti sploh; čim višja stoji žival v razvojni vrsti, tem izrazitejše so, kar opažamo že v naraščaju možganske mase in tem, da gre sporedno s tem naraščanjem čim dalje višja, finejša diferencijacija posameznih možganskih delov.

Človeški veliki možgani ne presegajo samo po množini večkratno živalskih možganov, temveč tudi po kakovosti. To je plod dolgega razvoja, ki mu za sedaj ni videti konca. Žal pa znanost doslej skoraj ni bila v položaju, da bi mogla raziskovati najrazličnejše človeške možgane in pred vsem možgane nadarjenih ljudi, s čimer bi najprej ugotovila progresivne in regresivne tendence v možganskem razvoju. Da se človeška nadarjenost razvija v določenih smereh se kaže n. pr. glede muzike Glasba starih Grkov, ki so drugače ustvarjali temelje v vseh mogočih področjih duševnega dela, je bila v primeri z glasbo naših dni zelo pomanjkljiva in isto tako glasba drugih antičnih narodov. Glasbeni čut se je moral tedaj v razmeroma kratkem času do danes v ljudeh silovito razviti, kar je moralo biti v zvezi z določenimi spremembami v možganih.

Kar se tiče raziskovanja možganov, je edino današnje resno torišče zanj Zavod za raziskovanje možganov, ki ga vodi prof. Economo na Dunaju. Tu konservirajo možgane po posebni metodi tako, da se ohranijo silno dolgo v svoji pravi obliki v nasprotju s tistimi, ki jih hranijo po nekih specijalnih muzejih v špiritu. Dunajski zavod skuša zbirati najrazličnejše možgane normalnih, abnormalnih in talentiranih ljudi. Takšno zbiranje pa seveda ne gre hitro od rok, ker se mu svojci pokojnikov čestokrat upirajo iz razlogov pietete, čeprav ta v tem primeru ni na mestu. S pozivom na navzoče zdravnike, da bi propagirali med inteligenčnimi sloji misel testamentarične določitve možganov zavodu, je zaključil prof. Economo svoje zanimivo predavanje.

Železniška katastrofa v Franciji

Brzi vlak Pariz—Bordeaux iztirjen in pretrgan — Žrtve nesreče — Ponesrečeni vlak pelje naprej

Minuli teden se je zgodila večernemu brzovlaku, ki vozi iz Bordeauxa v Pariz, strašna nesreča. Ko je vozil z brzino 80 km na uro mimo postaje Etampes, se je na nepojasnjen način iztiril in se dobesedno pretrgal na dvoje. Ko je lokomotiva s sprednjimi vagoni drvela dalje, je ostanek vlaka, sestoječ iz jedilnega, poštnega, prtljažnega in enega potniškega vagona preskočil na drugi tir in se z vso silovitostjo zaletel v prazen voz osebnega vlaka. Pet ljudi, trije potniki in dva železničarja, je bilo pri priči usmrčenih, okoli trideset ljudi je bilo ranjenih, med njimi štirinajst težko.

Radio slika o nesreči v Etampesu

Smrtno ponesrečeni potniki so bili ob času katastrofe skoraj vsi v jedilnem vozu. Mnogo potnikov je bilo ranjenih od steklenih drobcev šip. Drugi vagon se je iztiril približno 50 m dalje, ne da bi bil napravil kakšno škodo, tretji voz pa se je iztiril šele po nadaljnjih 70 m, se obrnil, vendar se od potnikov ni nihče smrtno ponesrečil.

Težko ranjene potnike so odnesli v etampsko bolnišnico, lahko ranjene pa so obvezali in so nadaljevali s celimi vagoni ponesrečenega vlaka vožnjo v Pariz.

V prvem trenutku so mislili, da je zakrivil nesrečo kretničar, komisija pa je ugotovila, da ga ne zadene nobena krivda. Število smrtnih žrtev se je po zadnjih poročilih povečalo, ker je več težko ranjenih med tem umrlo.

Strašna otroška tragedija

V Korzewiczah pri Lublinu je učiteljica zaprla nekega osemletnega dečka zaradi nepristojnosti v neko temno sobo šolskega poslopja. Otrok se je zaradi tega tako vznemiril, da je bil s pestmi po vratih ter je med neprestanim jokom in kričanjem prosil, naj ga izpustijo. Slednjič je umolknil. Po šoli je učiteljica odprla temnico in našla otroka mrtvega na tleh. Dečka je zaradi razburjenja zadela kap.

Vest se je bliskovito razširila po vasi in otrokova mati je prišla v spremstvu več kmetic v šolo. Učiteljica je morala zbežati v svojo sobo, kjer se je zaklenila. Vaščani pa so ji še dalje grozili, da jo bodo linčali. Ko so pozneje odprli njeno sobo, so jo našli obešeno.

Mož, ki je prekosil Segravea

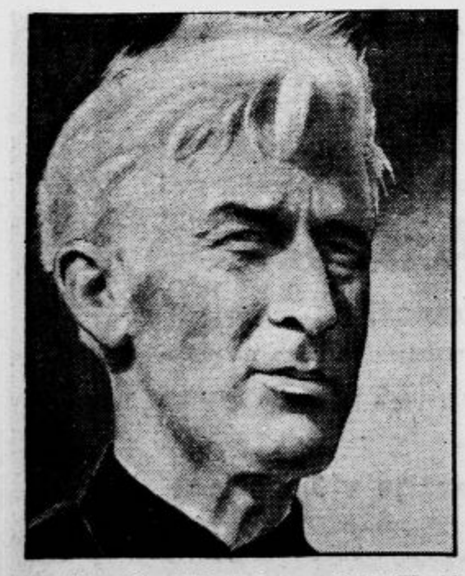

Američan Gar Wood je na obali Floride postavil s svojim motornim čolnom »Miss Amerika IX« s 162.76 km nov svetovni rekord. Izboljšal je Segraveov rekord za več ko 5 km.

Preuranjen prvi april

Na Madžarskem je bila umorjena neka moditska. Zločincu niso mogli priti na sled. Šele v zadnjih dneh je policija dognala, da je izvršil zločin neki Thomas Schreiber, ki ga pa niso mogli najti.

V zasledovanju morilca je po naključju zaigral prav nenavadno vlogo odvetnik dr. Fekete iz Felsögalle, ki je sporočil policiji, da je dobil listek, s katerim ga prosi morilec, naj prevzame njegovo obrambo. Rokopis so poslali v Budimpešto, kjer so res mislili, da je pisava na listku Schreiberjeva.

Budimpeštanska policija je na podlagi teh »dokazov« nemudoma poslala v Feldsögallo detektive z nalogom, naj takoj primejo zločinca. Popoldne pa se je izkazalo, da si je ravnatelj nekega budimpeštanskega gledališča Matevž Feld privoščil advokata. Feld je gostoval v provinci in se je pri tej priliki seznanil z dr. Feketejem. Nova sled, o kateri je mislila policija, da jo je našla, se je opirala na izpovedi odvetnikove strojepiske v Feldsögalli. Dekle je namreč povedalo, da je bil morilec v pisarni, da ji je grozil s samokresom in pustil listek za dr. Feketeja. Pri zaslišanju obeh je šele izpovedala, da si je pod vtisom vesti o navzočnosti morilca dogodek izmislila.

Ekspedicija policije v Feldsögallo, ki se je izvršila z velikim aparatom, je seveda mnogo stala. Vprašanje pa je, če bo mogoče izterjati stroške od ravnatelja Felda. Dr. Fekete je nedvomno ravnal v dobri veri in ne more biti odgovoren za potegavščino.

Premišljevanje ni težko delo

šanje, da-li je miselno delo naporno delo, odgovarja neki nemški profesor s trditvijo, da ni. Natančna merjanja so mu pokazala, da porabi takšno delo najmanj energije in sicer v eni uri tako malo, da jih je baje mogoče nadomestiti z enim samim orehom. Po tej logiki bi zadostovala tedaj človeku, ki bi ves dan samo mislil večerjica iz štiri in dvajsetih orehov. Telo duševnega delavca požre v eni uri manj hraniva nego telo sobarice, ki briše samo pet minut mizo v študijski sobi. To bi se dalo sklepati vsaj iz porabe kisika med obojim delom.

Novi predsednik finske vlade dr. Sunila,

vodja finske kmečke stranke, je sestavil vlado, v kateri so zastopane vse meščanske stranke. Novi kabinet razpolaga z dvetretjinsko parlamentarno večino.

Bakterije imajo rajše bledokožce

Ne le pri kavalirjih so plavčki bolj v číslih, temveč jim dajejo prednost tudi bakterije. Zlasti velja to za tako zvane streptokoke, to so neke vrste verižičastih bakterij, ki povzročajo najraznovrstnejše bolezni. Te bakterije prodro v telo skozi kožo, in sicer si najrajši izbirajo žrtve med ljudmi, ki imajo čim bolj bledo kožo.

Iz statistik smrtnih slučajev je razvidno, da je umrljivost na boleznih, ki jih povzročajo te bakterije, pri barvnopoltih ljudeh mnogo manjša kakor pri bledokožcih. O kožnem pigmentu je že dolgo znano, da varuje pred čezmernim učinkom ultravioličastih žarkov. Sedaj pa se tudi domneva, da utegne biti močna pigmentna plast v neki zvezi z nesprejemljivostjo za infekcijo s streptokoki.

Zločin berača, ki je bil grof

V bolnišnico mesteca Spieska Sahy na Slovaškem so oddali te dni starega berača Kazimira Kodego, ki je živel dolgo let v samotni gozdni kočici pri Krupini. Ko so ga vprašali za osebne podatke, se ni hotel legitimirati, pobrskali so pa med njegovimi stvarmi in našli orumenele papirje, iz katerih je izviralo, da je stari mož grof Kazimir Kodega-Kamienski, ki je 1884 kot ritmojster huzarskega polka izstopil iz avstrijske vojske.

Ko so tako dognali, kdo se skriva pod beraško obleko, je starček povedal zgodbo svojega življenja. Pred petdesetimi leti je ritmojster grof Kodega-Kamienski imel v Lvovu ljubezensko razmerje z igralko Ano Rubkiewiczevo, ki so jo našli neki dan mrtvo v njenem stanovanju. Ker je poleg nje ležal samokres, so menili, da je izvršila samomor. Kodega pa je zdaj priznal, da jo je sam ustrelil v napadu ljubosumja. Kmalu nato je izstopil iz vojske, potepal se je brez miru po monarhiji, dokler se ni ustalil pri Krupini. Tu se je preživljal z beračenjem in ljudje so ga imeli radi, ker jim je čestokrat pomagal z dobrim nasvetom.

Do sodne obravnave proti staremu možu najbrž ne bo več prišlo, ker bo po mnenju zdravnikov živel samo še nekoliko dni.

Romunski prestolonaslednik — ključavničarski vajenec

Mladi prestolonaslednik Mihael kaže veliko zanimanje za ključavničarstvo. Zato so mu poiskali primernega mojstra, ki ga poučuje v ključavničarski obrti.

Odpovedan žabji koncert

Gostje nekega hotela v Kaliforniji so se bridko pritoževali nad morečim kvakanjem žab, ki se je noč za nočjo razlegalo iz bližnjega ribnika. Podnevi je vladal ob ribniku, poraščenim s poetičnimi lokami, idiličen mir, in bi ga bilo škoda izsušiti zgolj zaradi preveč muzikaličnih žab.

Uprava hotela je poskusila vse, da vrne svojim gostom nočni mir. V ribniku je dala naseliti jate požrešnih rac, za otroke je razpisala nagrade na vsako vjeto žabo, vprizarjati je začela žabjelovska tekmovanja, toda vse skupaj ni nič pomagalo. Žabe so zadovoljno kvakale naprej.

Slednjič pa se je nekomu vendar zabliskalo srečno spoznanje, da kvakajo žabe samo ponoči. Poslej so ribnik vsako noč preplavili z električno lučjo in zdaj žabe mirno sedijo na bregovih in čakajo, kdaj bo spet legel na zemljo mrak. Ker se pa noče več stemniti, imajo hotelski gostje zaželjeni mir.

Nov senzacionalen proces v Nemčiji

Zločinsko življenje povojnega družabnega novaka — Umor brezposelnega molžarja — Na begu v Ameriko aretiran

Komaj se je končal proces proti morilcu Tetznerju, ki je bil prejšnji teden obsojen na smrt, že se je pričel včeraj pred porotnim sodiščem v Bartensteinu v Vzh. Prusiji proces proti tamošnjemu Tetznerju, ki se piše Fritz Saffran in je po poklicu tovarnar in veletrgovec. Obtožnica ga dolži zločinov umora, požiga, ponarejanja dokumentov in zavarovalne goljufije.

Saffran, čigar oče je bil trgovec z živino, se je oženil s hčerjo nekega tvorničarja pohištva. V Rastenburgu je vse konkurente pognal v konkurz, potem je v Korschenu odprl podružnico in slednjič je hotel naskočiti Kraljevec. Živel je velikopotezno življenje

družabnega novaka,

imel tri avtomobile, prirejal gostije s šampanjcem, se vozil na izlete z ženskami in razkošno opremil svoje stanovanje.

Takšno življenje ga je kmalu privedlo na rob propada. Zato je neki dan poklical k sebi knjigovodjo Kipnika in kontoristko Augustinovo, da se z njima pogovori, kako bi se dalo podjetje sanirati. Trojica je zasnovala

peklenski načrt:

Saffran se je zavaroval pri osmih življenskih zavarovalnicah, ki bi morale v primeru smrtne nesreče izplačati dedičem 2,700.000 Din gotovine. Ko so bile pogodbe uveljavljene, sta se začela voziti Saffran in Kipnik na izlete. Križarila sta po samotnih cestah Vzhodne Prusije, ustavljala moške in jih skušala umoriti. Neki stari molžar, neki poštni uradnik, zakonska dvojica Seth in neki Pavel Prideričik so komaj ušli smrti. 12. septembra lani sta Saffran in Kipnik ustavila na cesti brezposelnega molžarja Dahla iz Kraljevca, ga

ustrelila,

zavila truplo v preproge ter oddrdrala v Rastenburg. Nihče ni opazil njunega zločina. Dahla so pogrešili šele naslednji dan. Saffran je skril truplo v svoji hiši.

V nedeljo 14. septembra sta prinesla Saffran in Kipnik več posod bencina v Saffranovo hišo. Potem sta preoblekla truplo v Saffranovo obleko in sta nataknila na prste Saffranove prstane. Polila sta

mrliča in pohištvo z bencinom

ter odšla v kino in potem v kavarno. Sredi noči je nastal ogenj. Kipnik je bil zažgal hišo, Saffran pa je bil pri svoji ljubici. Le s skrajno življenjsko nevarnostjo so gasilci rešili stanovalce v zgornjih nadstropjih. Hiše same ni bilo mogoče rešiti.

Augustinova, ki je med požarom prišla na mesto nesreče, je razširila vest, da je zgorel Fritz Saffran.

Že drugo jutro pa so ljudje začeli govoriti, da je moral Saffran storiti zločin. Saffran je pobegnil s svojim šoferjem

Morilec Saffran

Reckom v Gerdauen, kjer je stopil v vlak in se odpeljal v Berlin, kjer se je skrival pri bratu Augustinove. Policija je začela poizvedovati o vzrokih požara. Pod razvalinami so našli zoglenelo truplo molžarja Dahla. Slučajno so našli njegovo

poročno srajco,

ki je ostala nepoškodovana in po kateri ga je spoznala njegova žena. Sodni izvedenec dr. Nippe iz Kraljevca, ki so mu predložili ostanke zoglenega trupla, pa je napisal poročilo, da je človek, ki je zgorel, moral biti že mrlič.

Saffran si je med tem preskrbel ponarejen potni list in vizum za Brazilijo ter se hotel odpeljati v Hamburg, kjer se je nameraval vkrcati za Brazilijo. Na postaji v Spandauu pa ga je kljub spremenjeni vnanjosti spoznal železniški uradnik, ki je prej služboval v Vzhodni Prusiji. Ovadil ga je policiji, ki je Saffrana aretirala.

Naval k obravnavi je ogromen. Iz vseh delov Vzhodne Prusije so se pripeljali ljudje, ki so zasedli hotele v Bartensteinu do zadnjega prostora. O izidu procesa bomo poročali.

BAJAZO ZA MOTOCIKLISTE,

dežne plašče za dame in gospode, pomladanske površnike, trenchcoate prodaja po neverjetno nizkih cenah tvrdka

Drago Schwab, Ljubljana

Pred razsodbo v Bauerjevem procesu

V dunajskem procesu zaradi umora Katarine Fellnerjeve je bil konec prejšnjega tedna zaslišan še prijatelj žrtve Wilhelm Weil, upokojeni ravnatelj Tržaške trgovske banke. Weil se je seznanil s Fellnerjevo v nekem javnem lokalu na Dunaju in je prekinil razmerje z njo 1926, ko je obolel. Dal ji je takrat 14.000 lir. V letih njunega poznanstva pa je prejela Fellnerjeva od njega približno milijon lir v gotovini, 200.000 lir v efektih, nakita, draguljev, biserov in kožuhov pa za kakšnih 140.000 lir. Samo en plašč, ki ga ji je kupil Weil, je stal 50 do 60.000 lir.

1920 je obiskal Bauer Fellnerjevo v Trstu. Predstavila ga je Weilu kot zastopnika dunajskih tvrd. Zadnjič je videl Bauerja 1924 v Trstu. Kakšno je bilo razmerje med Fellnerjevo in Bauerjem, ne more povedati, ker se ni za to nikoli zanimal in ni niti poizvedoval. 1927 je bila Fellnerjeva v Trstu. Povedala je Weilu, da se je omožila s Fellnerjem iz Budimpešte. Weil se ni nikoli zanimal, kako je Fellnerjeva potrošila njegov denar, izjavil pa je, da bi gotovo prenehal občevati z njo, če bi bil vedel, da ga vara.

S tem so bile priče v glavnem odpravljene. Predsednik razprave je proglasil dokazni postopek za zaključen in državni pravdnik je stavil porotnikom vprašanje glede umora, ki je bil izvršen 17. julija 1928 s streli iz pištole, in dodatno vprašanje, če je bil umor izvršen v nameri, da se morilec polasti premoženja Fellnerjeve, s čimer bi dobil zločin obeležje roparskega umora. Drugo vprašanje se tiče nevarnosti požara s sežigom trupla. Tretje in zadnje vprašanje se nanaša na prestopek glede patenta o nošenju orožja. Bauerjev branitelj dr. Schönbrunn je izjavil, da nima kaj pripomniti.

Nemčija plačuje razkralju Ferdinandu pokojnino

V nemškem državnem zboru je neki komunistični poslanec razkril po uradnih podatkih izredno zanimiva, doslej neznana dejstva, ki se nanašajo na bivšega bolgarskega kralja Ferdinanda. Kralj je prejel 1915 kot plačilo za udeležbo Bolgarije v svetovni vojni od cesarske vlade 25 milijonov mark. Po svojem odstopu je izsilil od nemške republike še dvakrat po en milijon mark. Slednjič pa je zahteval po osebnem razgovoru z državnim predsednikom stalno pokojnino od nemške vlade in sicer v končnem iznosu 120.000 mark letno.

Smrt v bedi — denar v žimnici

V Loanu (Italija) je umrl 70-letni upokojeni učitelj Passini. Živel je v največji bedi. Po njegovi smrti so odprli žimnico njegove postelje ter so našli v njej 300.000 lir deloma v bankovcih, deloma v vrednostnih papirjih.

Filipinska lepotna kraljica

V Manili so izvolili tamošnjo visokošolko Marijo Kalav za letošnjo filipinsko kraljico

Svetle številke na hišah

Mestna električna centrala v Jihlavi na Češkoslovaškem je uvedla zanimivo novost: prozorne hinše številke, ki se ponoči svetijo. Stvar je prav dobra, ker olajšuje ponoči orientacijo in osvetljuje tudi temne kote hiš. Letni strošek za osvetljenje hišnih številk bo znašal za Jihlavo samo 30 do 40 tisoč dinarjev. Sicer pa je na Češkoslovaškem že 42 mest, ki so uvedla doslej vsaj deloma svetle hišne številke.

Nove kopnine v Antarktidi

Iz Kobarta na Tasmaniji poročajo, da se je vrnila tja ladja »Discovery«, s katero se je bil odpeljal angleški raziskovalec sir Douglas Mawson proti Južnemu tečju. Ekspedicija je odkrila tu celo vrsto doslej neznanih kopnin in je ugotovila, da se je magnetni tečaj od zadnjega obiska premaknil za kakšnih 150 km proti severozapadu.

Vsak dan ena

»Zakaj ste se vendar tako jezili nad svojim možem?«

»Ker si je dal spet izdreti zob. Kakor hitro zasluži par dinarjev, pa jih takoj potroši za zabavo.«

E. Ebenstein: 2

Dva zakona

Roman

Pa to je bilo razumljivo. Fichtenau je bil majhen kraj, daleč od železnice; novega se je dogajalo tu le malo, in Erikin oče je bil igral kot občinski zdravnik, načelnik strelske družine, kegljaški mojster in predsednik olepševalnega društva mnogo let prvo vlogo mimo gozdarskega svetnika; s svojo veselostjo in priljudnostjo je bil prav za prav on središče vsega družabnega življenja v Fichtenauu, dokler ga ni mahoma pokosila smrt sredi veselice, ki so jo priredili v proslavo njegovega šestdesetega rojstnega dne.

Za njegovo vdovo in oba otroka so se takrat pričeli hudi časi. Doktorjevo hišo je bilo treba prodati in poiskati zaslužka za življenje. Gospa Brandova se je preselila na Dunaj in oddajala sobe dijakom, ki jih je imela obenem na hrani in pod nadzorstvom, a zala plavolaska Erika ji je neutrudno pomagala od zore do mraka.

Zato ni bilo nič čudnega, da so v Fichtenauu povpraševali o Brandovih. A vendar je pri tem obhajalo Heinza nekaj neprijetnega. V takih vprašanjih je zmerom slišal namigavanje, kakor da bi ljudje smatrali globlje zanimanje pri njem za samoumevno.

V mislih je nehote spet in spet primerjal obe dekleti. Erika mu je bila res da draga, bližnja prijateljica. Mnoge njene vrline so mu šele zdaj stopale pred oči. In vmes se je časih oglašalo plašno, tesnobno vprašanje. Pa ne da bi ga Erika na tihem ljubila?

Na obrazu gospe Brandove je večkrat zaigral čuden smehljaj, kadar je sedel zraven njene hčerke. In v njenem pogledu je bilo pogosto nekaj vprašujočega.

A Maja! Njo je ljubil z vsem svojim bitjem. Občutil jo je kakor del samega sebe. Ali je ljubila tudi ona njega, tega ni vedel. Časih je mislil tako, a časih je tudi dvomil.

Bila je hladna in nekam boječa; nasproti moškim je kazala toliko zaprtost, da je bilo kar neverjetno videti. Zato se je z drugimi vred pogosto tudi Heinz vpraševal: Ali ni njeno vedenje morda pretkana koketnost? Bleščeč gledališki plašč, razgrnjen nad hladno treznostjo srca?

Prvo, kar je Heinz Thursen našel, ko se je vrnil iz Fichtenaua, je bilo Maje Heidloufove svojeročno vabilo na slavnostni koncert, pri katerem bo nastopila. Obenem ga je prosila, naj ji pošlje neko pesem Waltherja Vogelweidskega, za katero se je nekoč navduševal, češ da jo je iskala po vseh trgovinah z muzikalijami, ker bi jo rada zapela. Sprejel je to kot migljaj usode. Namenil se je, da ji sam prinese pesem in ji pri tem zadá odločno vprašanje.

Točno o poli enih je stal v prvem nadstropju vrtne hišice na Wiedenski cesti, kjer sta stanovali Heidlaufovi dami. Z utripajočim srcem je pritisnil na gumb električnega zvonca.

Gospa Heidlaufova mu je sama prišla odpirat. V prvem trenutku se je nekoliko začudila, a potem ga je s taktno vljudnostjo pozdravila.

Maja je bila doma. Prav nič ni izkušala skriti svoje radosti nad njegovim obiskom. Med tem ko je gost govoril z materjo o rečeh, ki so ga neznansko malo zanimale, je sedla Maja h klavirju in jela tiho peti tisto pesem. Bila je mehka, mila ljubezenska popevka.

Heinz je videl samo njeno temno glavo, na kateri so se bujni naravni kodri le neradi urejali v modno pričesko, in kos golega vratu; vse ostalo je bilo skrito za notnim stojalom.

Skozi okno, ki je bilo za njo, jo je živo oblivala svetloba jasnega zimskega dne. Lasje so se kovinasto lesketali, polt se je svetila mlečno in rožnato kakor jabolčni cvet. S tem, da je sklanjala glavo naprej, je nastajala v tilniku prelestno mehka in nežna črta, od katere Heinz ni mogel odtrgati oči.

Nato je zunaj pozvonilo in gospa Heidlaufova je spet hitela odpirat.

Maja pa je spustila roke v krilo in s smešnim obupom pogledala Heinza. »Moj Bog, kako sentimentalno! In to zaljubljeno gruljenje vam ugaja? Zdi se mi, da je vendarle ne bom mogla peti!«

Naglo je vstal in stopil h klavirju. Rdečica in bledica sta se vrstili na njegovem obrazu. Vroče jo je pogledal. »Nu, da, sentimentalno — ljubezen je! Ali se ne morete zamisliti vanjo? Ali niste v svoji duši nikoli slutili, kako mogočno in sladko je biti drugemu človeku vse?«

Zmedeno ga je pogledala in zdajci zmajala z glavo. »Ne. Ljubezen pomeni vselej nekaj, kar mi je mrzko: odvisnost! Saj veste, da se navdušujem samo za prostost!«

Resno ji je pogledal v oči. »Noben človek ni popolnoma prost, ljuba Maja. Absolutna prostost je podobna zraku v velikih višavah: prenesemo jo samo do neke meje. Onkraj te meje postane življenje nemogoče.«

Zasmejala se je in vrgla glavo nazaj. »Nu, hvala Bogu, jaz je prenesem zelo veliko — drugače bi me prej ali slej vendar utegnila premagati izkušnjava, da bi napravila kako neumnost!«

»Kaj mislite s tem?«

»Nu — da bi se omožila!« Njen smeh je postajal kar razposajen. »Zame bi bilo to gotovo neumnost, ko nimam ne prilagodljivosti, ne potrpljenja, ne veselja do krpanja nogavic, ne zanimanja za skrivnosti kuhinjskih loncev. Oh, kak siromak bi bil moj mož in kak bedak bi moral biti, da bi se lotil življenja z menoj!«

Pomlad je tu!

Kupujte naše nove modele v priznani kvaliteti po nizkih cenah.

Ženski čevlji na eno zaponko v vseh modernih barvah	Din 165·—	Prednosti teh čevljev so krasni modeli, elegantna peta in dober materijal.
Ženski pumps čevlji iz laka, črne ali barvaste kože	Din 195·—	Zelo okusni, zato jih vsaka dama rada nosi.
Ženski troter-čevlji v vseh barvah	Din 165·—	Najbolj eleganten čevelj za šetnjo.
Štrapacni moški čevlji v črni, rujavi ali lak koži	Din 195·—	Zelo udobna oblika. Te vrste se prodaja več tisoč parov na mesec.
Polčevlji moški v črni, rujavi ali lak koži	Din 225·—	Dobijo se v vseh oblikah in barvah. Za vsakega gospoda nujno potrebni.
Original — Goodyear — Welt čevlji	Din 245·—	Prekašajo vse v izdelavi in kvaliteti.
Otroški čevlji	Din 45·—	navzgor. 28 let že izdelujemo te edino pravilne higijenske čevlje za naše male.

3504

Ljubljana Peko **Maribor**

Obiščite nas in prepričali se boste, da prinašamo za pomlad navzlic nizkim cenam edino kvalitetne čevlje v najmodernejši izdelavi.

Ali bodo pleše res izginile?

Čudijo se, da je pri nekaterih rast tas zopet oživela. Nič novega, od kar je »INES« iznajden. — Kdor ga uporablja, mu koreninice poženo zopet zdrave tase.

Lonček mazila »INES« 38 Din. Naroča se pri »INES«, Ljubljana, Merosodna ulica 1/12. 2147

Težko prizadeti sporočamo, da nam je dne 20. t. m. v Gorici, v starosti 74 let, umrla naša predraga mama, sestra, stara mama in tašča, gospa

Terezija Kenda
roj. Bianchi

Pogreb se je vršil v nedeljo v Ajdovščini.

Zahvaljujemo se vsem, ki so počastili blagopokojno že v Gorici, in Ajdovcem, ki so jo spremili na zadnji poti v tako velikem številu, zlasti pa pevcem za iz srca zapeti slovenski žalostinki!

Gorica — Maribor — Brdo, dne 23. marca 1931.

ROBERT KENDA, profesor, in JOSIP KENDA, notar, sinova — ANTON BIANCHI, brat — JOŠKO, vnuk — DUNJA, vnukinja — IRMA in LOJZKA, sinahi.

4396

Svarilo!

SVARIM vsakogar na moje ime kredit dajati. Plačam le ono blago, katero sama naročam, in one račune, ki se glasijo na moje krstno ime in priimek. 4390

HELENA GRABLOVIC

Naznanjamo tužno vest, da je v soboto 21. t. m. nepričakovano umrla naša ljubljena mama, babica, sestra in teta, gospa

Antonija Treo

v 62. letu starosti.

Drago pokojnico smo spremili k večnemu počitku v ponedeljek 23. t. m. 4388

Trnovo pri Ilirski Bistrici, Ljubljana, 23. marca 1931.

Žalujoči ostali.

ZAHVALA

Za premnoge dokaze ponovnega iskrenega sočutja, ki smo jih prejeli povodom težke izgube našega dragega brata, strica in svaka, gospoda

Janka Drola
črkostavca v pokoju

se tem potom vsem najiskreneje zahvaljujemo. Posebno zahvalo izrekamo gg. zdravnikom, čč. sestram usmiljenkam, stanovskim tovarišem, bratom Sokolom, pevskemu odseku »Grafike« in Glasbeni Matici za ganljive žalostinke, vsem darovalcem krasnih vencev in cvetja ter vsem prijateljem in znancem, ki so ga v tako častnem številu spremili na njegovi zadnji poti. 4403

V Ljubljani, dne 24. marca 1931.

Žalujoče sestre.

Cene malim oglasom:

Ženitve, dopisovanja, naznanila ter oglasi trgovskega, reklamnega ali posredovalnega značaja: vsaka beseda 1.— Din. Pristojbina za šifro 5.— Din. Najmanjši znesek 10.— Din Ostali oglasi: vsaka beseda 50 para. Pristojbina za šifro 3.— Din. Če naj pove naslov Oglasni oddelek »Jutra«, je plačati še pristojbino 2.— Din. Pristojbine je vposlati obenem z naročilom. Čekovni račun pri Poštni hranilnici v Ljubljani 11.842. — Telefon številka 2492, 3492

Mali oglasi

Za odgovor 2 Din v znamkah

Naslove malih oglasov

dobite takoj po izidu lista v podružnicah „Jutra" v Mariboru, v Celju, v Novem mestu, v Trbovljah in na Jesenicah, ki sprejemajo tudi naročila na male oglase in inserate.

Službo dobi

Prodajalko
začetnico — za pohištvo sprejme firma »Javor« Masarykova cesta — Vzajemna zavarovalnica. 11515-1

Razpis!
Občina Moste pri Ljubljani razpisuje oddajo
težaških, zidarskih in železobeton. del
pri novi zgradbi obč. zavetišča v Mostah. Pogoji, proračuni in načrti se dobe v obč. pisarni proti odškodnini 200 Din. Ponudbe je vlagati pri županstvu v Mostah do 30. marca opoldne do 12. ure. Občina Moste si pridrži pravico oddati razpisano delo komurkoli, ne glede na višino ponudbe Županstvo občine Moste pri Ljubljani, 20. marca 1931. 11367-1

Spretno navijalko
sprejmemo takoj za 12osni navijalni stroj. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 11362-1

Instrumentarko
izvežbano iščem za zobni atelje v Ribnici. Ponudbe pod šifro »Instrumentarka« na oglasni oddelek »Jutra«. 11535-1

Donašalca
sprejme takoj kavarna »Prešeren«. 11567-1

Učenko
sprejme takoj modna trgovina G. Cadež, Stritarjeva ulica. 11565-1

Postrežnico
zanesljivo, sprejmem za dopoldanske ure. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 11582-1

Več šivilj
za krznarsko obrt sprejmem. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 11571-1

3 strugarje
dobro izurjene v stroki in
3 monterje
sprejmemo. — Ponudbe z vsemi podatki, referencami in zahtevami na zavod za aviacijo Louis Breguet — Kraljevo, Srbija. 11573-1

Trgovski potniki

Agentinje
ki so že z uspehom obiskovale privatne stranke — iščemo za nov šlager. Velik zaslužek. Pojasnila daje Kovač, Beethovnova ulica št. 15/II, leve stopnjice. 11496-5

Potniku
avtovozaču, ki ima svoj avto, ali pa priliko potovanja z avtom, kateri ima še druga zastopstva, oddamo zastopstvo naše dobro vpeljane manufakturne veletrgovine, proti visoki proviziji. Ponudbe na ogl. oddelek »Jutra«. 11161-5

Potnike
zanesljive in dobro vpeljane, za prodajo orig. nemških šivalnih strojev in dvokoles išče tvrdka Franc Saunig, Ljubljana, Pražakova ulica 2. 10897-5

Stalno službo
dobijo spretni potniki za prodajo koles, šival. strojev in gramofonov pri »Tehnik« — Josip Banjai, Ljubljana, Miklošičeva c. št. 20. 11583-5

Službe išče

Službo v kuhinji
v Mariboru ali kje drugje išče služkinja (začetnica). Ponudbe na naslov: Rozalija Gmajner, Radizel — pošta Slivnica pri Mariboru. 11489-2

Trgovski pomočnik
(Primorec) s triletno prakso, išče mesta v trgovini s špecerijskim ali kolonijalnim blagom, v svrho večje prakse. Nastopi takoj. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 11512-2

Izprašan kurjač
z desetletno prakso in znanjem ključavničarstva, išče službo. Naslov pove oglas. oddelek »Jutra«. 11491-2

Perfektna kuharica
z dolgoletnimi spričevali, ki govori slov., nemško in madjarsko, išče službo pri samostojnem gospodu ali boljši družini — tudi na deželi. — Naslov: Kastelic Frančiška, Pragersko 38. 11131-2

Trg. prodajalka
išče mesta kjerkoli, pomagala bi tudi pri gospodinjstvu, vešča v trgovini z meš. blagom ter knj. in korespondence. Zmožna je tudi samostojno voditi. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Agilna moč«. 10985-2

Gospodična
veleposestnica, iz boljše družine, absolventinja gospodinjske šole, želi premeniti kraj — kam na Štajersko. Ponudbe s sliko na oglasni oddelek Jutra pod šifro »Gorenjska 40«. 11540-2

Brivski pomočnik
prvovrsten, star 22 let, išče službo. Franc Golob, Dunajska cesta štev. 82. 11541-2

Knjigovodja
verziran v vseh pisarniških poslih, perfekten v slov., nemškem in italijanskem jeziku, išče dopoldansko ali popoldansko službo. Cenjene ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Zaposlitev«. 11572-2

Krojaštva
dam učit fanta — najraje na deželo, kjer bi imel vso oskrbo v hiši. Josip Poljanc, Zbelovo 23, pošta Loče. 11577-2

Mlad natakar
inteligenten, sin gostilničarja, s finim nastopom in spričevali le od najboljših obratov, išče službo v restavraciji ali kavarni. — Ponudbe na naslov: Stanko, Tezno-Maribor, Ptujska cesta 79. 11579-2

Pouk

Čamernikova šoferska šola
Ljubljana, Dunajska c. 36 (Jugo-Auto) telefon 2236.
Prva oblast. koncesijonirana
Prospekt zastonj; pišite ponj 251

Oblastveno koncesijonirana šoferska šola Gojko Pipenbacher
Ljubljana, Gosposvetska 12. — Zahtevajte informacije. 9433-4

Oblastveno koncesijonirana šoferska šola I. Gaberščik
bivši komisar za šoferske izpite, Ljubljana, Dunajska cesta 31, ne daleč od kolodvorov. Vhod tudi iz Bleiweisove ceste. Prihodnji redni tečaj se prične 1. aprila. 11557-4

Zaslužek

Zastopstvo
boljših tovarn ali engros firm iščem za Dravsko banovino. Sprejel bi zastopstvo alkoholnih in žganih pijač, čokolade, bonbonov, nogavic, kreme za čevlje itd. Cenjene dopise na oglasni oddelek Jutra pod šifro »Dolgoletni potnik 100«. 11511-3

Na kaj čakate?
Ali še sedaj nimate zaposlenja? Drugi celo v nedeljah lepo zaslužijo s pomočjo našega novega hišnega obrta Pouk brezplačen Ali vam je težko napisati pismo? Obširna navodila pošljemo radi, ako priložite znamke za odgovor. Zadruga jugoslavenskih pletača. Osijek. 136

Iščem zastopstva
primernih predmetov za Bosno, Hercegovino in Dalmacijo. Potujem z lastnim avtomobilom. Ponudbe do konca meseca na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Agilen inteligent«. 11385-3

Prodam

Varilna naprava
(Schweissanlage) ugodno naprodaj. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 11531-6

2 zlati moški uri
poceni naprodaj. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra« 11230-6

Razprodajamo izvrstna
bela vina
po Din 3.50 in Din 4
za liter na debelo, vsled opustitve veletrgovine, dokler traja zaloga. »Vinea« veletrg. z vinom. Rudnik pri Ljubljani. 9432-6

Puhasto perje
čisto, čohano, kg po 48 Din druga vrsta po Din 38 kg. čisto, čohano, kg po 48 Din in čisti puh kg po 250 Din razpošilja po poštnem povzetju L. Brozović, Zagreb, Ilica 82. kemična čistilnica perja. 262

Pisalna miza
zložljiva postelja, visoka omara s steklenimi vrati, nova sobna miza in lepa, bela otroška posteljca naprodaj na Sv. Petra cesti št. 29/I, dvorišče. Ogledati med 9. in 3. uro. 11533-6

Peči
7 krasnih čeških, 3 železne s šamotom, 1 plinasta, d za koks in štedilnik poceni naprodaj v Gregorčičevi ulici 32. 11539-6

Otroški voziček
dobro ohranjen naprodaj v Cognarjevi ulici št. 4/I. 11538-6

2 krožna ležaja
S. K. F. 60 mm, močna, prodam. Ponudbe na ogl. oddelek »Jutra« pod šifro »Ležaji«. 11549-6

Kompl. kopalnico in štedilnik
prodam. Naslov pove ogl. oddelek »Jutra«. 11547-6

Gostiln. inventar
točilno mizo, 3 stelaže, lege za razkladanje sodov, sode, sodčke s stojalom za izložbo, gostilniške mize in stole, kuhinjsko mizo in stelažo, plinski štedilnik, krožnike in drugo proda Josip Uran, Ljubljana, Mestni trg. 11558-6

Starinske predmete
razne proda Albin Hrast, Vir-Stična. 11562-6

Otroška postelja
bela, železna, poceni naprodaj na Marijinem trgu št. 2. 11564-6

Motorna vozila

Vi želite
prodati stari ali kupiti nov
oseb. ali tovor. avto
Vaša korist zahteva, da pišete še danes po pojasnila na naslov: Čamernik, Ljubljana, Dunajska c. 36. 10933-10

Poltovorni avto
»Ford«, še v dobrem stanju poceni proda Hribar L., Litija 28. 11555-10

Motorno kolo
»Excelsior« 7.5 HP. v prav dobrem stanju, s prikolico ali brez proda Rohsbacher, Mežica. 11576-10

Motorno kolo
Harley-Davidson, s prikolico, 1000 kub. c., v dobrem stanju, vsled bolezni proda J. Dermota, meh. Univerza, Ljubljana, Kongresni trg. 11584-10

Kupim

Kopalno banjo s pečjo
rabljeno, kupim. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra« 11508-7

Srečke, delnice in obligacije
kupuje Uprava »Merkur«, Ljubljana, Selenburgova ul. št. 6/II. 11115-7

Posest

Enodružinska vila
na najlepši točki v Šiški, 1 minuto od tramvaja naprodaj. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 11524-20

Vogalno parcelo
solnčno, v idealni legi mestnega dela pod Rožnikom, 1300 m² veliko prodam. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Zdravje«. 11504-20

Pozor, mlinarji!
V Slovenskih goricah pri glavni cesti, v najbolj žitnem kraju ugodno prodam mlin s 3 kamni, ki se lahko preuredi takoj v umetni mlin in tudi žaga se lahko naredi, ker je zadostna vodna moč. Dopise na podružnico »Jutra« v Mariboru pod šifro »Ugoden nakup 95«. 11495-20

Stavbna parcela
ca 1000 m² velika, blizu šole v Zg. Šiški naprodaj. Med 2. in 3. uro se poizve v manufakturni trgovini v Vegovi ulici štev. 12. 11413-20

Stanovanjsko hišo
s ca 70 m² parcele, na lepem prostoru v Domžalah, Krakovska ulica štev. 5 prodam. Poizve se istotam ali v Ljubljani, Kolezijska ulica 7. — Cena ugodna. 11397-20

1 nadstropno hišo
lepo, pripravno za obrt ali trgovino ob jako prometni cesti v Trbovljah prodam. Ponudbe na ogl. oddelek »Jutra« pod šifro »160.000.—«. 11357-20

Hišo z vrtom
eno- ali dvodružinsko, kjerkoli v predmestju Ljubljane kupim. Ponudbe na naslov: J. Kavčič, Ljubljana, poštni predal 91. 11036-20

Parcelo
za manjšo vilo, na Dunajski cesti prodam. Ponudbe na oglasni oddelek Jutra pod značko »Dunajska«. 11431-20

Vogalno parcelo
v Šentpeterskem okraju prodam. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 11537-20

Kapital

Zobotehnika (co)
ki razpolaga s 100.000 Din gotovine, sprejme koncesijoniran zobotehnik, v zelo dobrem in že vpeljanem kraju, kot družabnika co) v svrho povečanja obrata Le resne ponudbe na ogl. oddelek »Jutra« pod šifro »Dentist-tehnik 20«. 11516-16

Tihega družabnika
ali financirja, z najmanj 100.000 Din sprejmem v zelo rentabilno podjetje, katero deluje po celi Jugoslaviji — v svrho povečanja obrata. Ponudbe na oglasni oddelek Jutra pod »Siguren zaslužek«. 11570-16

Vrednote

Vsakovrstno zlato
kupuje po najvišjih cenah
Černe — juvelir
Ljubljana, Wolfova ul. 3. 88

Pohištvo

Novo spalnico
iz trdega lesa, rdeče-rujave barve, politirano, obstoječo iz 10 komadov (ovalna psiha) za 4500 Din proda Cvetko Kladnik, mizar v Mokronogu. 11024-12

Pohištvo
malo rabljeno, z modrocem levoročni čevljarski stroj in čez 50 parov kopit zelo poceni prodam. Naslov v oglasnem oddelku Jutra 11545-12

Pridelki

Suhe gobe
v vsaki množini kupimo. Ponudbe z vzorcem na naslov: Schiepatti Giuseppe, Corso Como 19. Milano. 11048-33

Les

Smrekove kolobarje
suhe, nudi proti takojšnji dobavi Parna žaga, Mozirje. 11509-15

V najem

Velik vrt
za zelenjavo, oddam v najem. Poizve se na Dolenjski cesti 25. 11554-17

Restavracijo
boljšo gostilno ali kavarno vzamem v najem. Odkupim inventar. Dopisi pod šifro »S. J. 400« na oglasni oddelek »Jutra«. 11332-17

Trgovski lokal
v mestu na Dolenjskem takoj oddam v najem. — Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 11235-17

Posestvo
lepo urejeno, 36 oralov veliko, sadonosnikom, mlinom, žago in gostilno takoj oddam v najem. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 10327-17

Lokali

Papirna trgovina
na prometnem kraju naprodaj. Pismene ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Takoj 120.000«. 11229-19

Pisarno in skladišče v Celju
na dvorišču v Cankarjevi ulici št. 7 (sedaj P. Palme) oddam. Pismena vprašanja na naslov: Cesar, Ljubljana, Gosposvetska c. št. 12. 11534-19

Gostilno
v Ljubljani vzame na račun gospodična, zmožna nekaj kavcije. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra« 11560-19

Stanovanja

Stanovanje
sobe in kuhinje takoj oddam v Stožicah štev. 101. 11517-21

Stanovanje
sobe in kuhinje išče gospodična za takoj. — Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »A. M.« 11518-21

Dvosob. stanovanje
oddam. Pismene ponudbe na oglasni oddelek Jutra pod šifro »Za 1. maj«. 11507-21

Stanovanje
2 sob in predsobe, popolnoma separirano, v Šentjakobskem okraju oddam s 1. majem — najraje 1 ali 2 osebama. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra« 11529-21

Stanovanje
2 sob, kabineta in vseh pritiklin, ob Dunajski cesti, v bližini Tabora ali cerkve sv. Jožefa iščem za april. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Najemnina do 800 Din«. 11395-21

Stanovanje
2—3 sob ter pritiklin — snažno in solnčno, v mestu (izvzem. v popolnoma novi stavbi) iščem za družino 4 odraslih in solidnih oseb, proti zmerni najemnini. Plačujem točno. — Cenj. ponudbe pod značko »Bančni uradnik« na ogl. oddelek »Jutra«. 11550-21

Dvosob. stanovanje
iščem za maj. Ponudbe z navedbo cene na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Čisto — maj«. 11546-21

Stanovanje
s pohištvom ali brez oddam z aprilom na Celovški cesti — Kosovo polje št. 148. 11563-21

Sobe

Sostanovalca
sprejmem z vso oskrbo. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 11528-23

Prazno sobo
separirano in z električno razsvetljavo oddam. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 11519-23

Opremljeno sobo
s hrano oddam 2 osebama Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 11520-23

Opremljeno sobo
lepo in solnčno, s posebnim vhodom, na Miklošičevi cesti oddam solidnemu gospodu. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 11471-23

Lepo, veliko sobo
separirano oddam takoj na Poljanski cesti št. 17/I Vprašati med 12. in 14. uro. 11522-23

Majhno sobico
s hrano oddam solidnemu gospodu. Naslov pove ogl. oddelek »Jutra«. 11444-23

Opremljeno sobo
v centru, s posebnim vhodom in elektriko oddam v Dalmatinovi ulici 3/II, vrata 6. 11181-23

Sostanovalca
s hrano za 150 Din tedensko sprejme restavracija »Soča«, Sv. Petra cesta 3. 11091-23

Opremljeno sobo
svetlo, na Starem trgu oddam boljši osebi. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra« 11548-23

Prazno sobo
lepo, parketirano, z električno razsvetljavo, v Trnovem po zmerni ceni oddam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 11532-23

Solnčno sobo
event. s hrano, pri čevljarskem mostu oddam solidnemu gospodu. F. Hribar, Gallusovo nabrežje št. 7/II. 11542-23

Lepo, solnčno sobo
sredi mesta oddam takoj ali s 1. aprilom. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 11544-23

Prazno sobo
z električno razsvetljavo in posebnim vhodom, na dvorišču, v centru mesta takoj oddam. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 11559-23

Opremljeno sobo
s posebnim vhodom oddam Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 11566-23

Opremljeno sobo
s posebnim vhodom oddam s 1. aprilom. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 11564-23

Posteljo
s hrano oddam gospodu za 550 Din. Naslov v ogl. oddelku »Jutra». 11552-23

Sobo
lepo opremljeno, s posebnim vhodom is stopnjic takoj oddam v vili na Prulah — Janežičeva c. 11 Elektr. razsvetljava. Najemnina 300 Din. Ogleda se jo lahko vsaki čas. 11551-23

Lepo sobo
separirano, v novi hiši poceni oddam. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 11586-23

Dopisi

Gospodjicu
u crvenom šeširu i pelzmantlu, koja je sjedela 22./III. u 5 sati, desno 19 vrsta broj 5 u kino Matica i izmenila nekoliko pogleda, moli gospodin, ako je moguće poznanstvo — pod šifro »Simpatična«. 11526-24

»Pomoč nujna«
Sestanek v torek, ob istem času in na istem mestu. 11531-24

Ženitve

Vdovec brez otrok
mesar, srednjih let, z nekaj gotovine, se želi poročiti s 30—45 let staro gospodično ali vdovo brez otrok, ki ima nekaj gotovine. — Prednost imajo gostilničarke in mesarice s posestvom. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 11513-25

Stroji

Stroj za entlanje
rabljen, kupim. Ponudbe na oglasni oddelek Jutra pod šifro »Dober«. 11525-29

Glasbila

Kovčeg-gramofon
dobro ohranjen, z 18 ploščami poceni proda Letnar, Dunajska cesta št. 25 11527-26

Cello
fin, brigran, samo najboljši izdelek kupim v Ljubljani. Ponudbe pod značko »Izbran cello« na oglasni oddelek »Jutra«. 11162-26

Obrt

Foto Holynski
ustreže vsakemu z dobrim delom in nizkimi cenami. Ljubljana, Dunajska c. 1, Podružnica v Mostah. 3639-30

Modroce
vrhne, la afrik, močno blago, po 240 Din, zložljive postelje, posteljne odeje, žimo in blago za preobleko pohištva najceneje nudi Rudolf Sever, Marijin trg 2. 130-30

Če nujno rabiš sliko
za legitimacijo, jo dobiš v 10 minutah pri Joško Šmucu, industr. in umet. fotografu v Ljubljani, Wolfova ulica 12.

Uniforme
delne plašče in vse potrebščine ima v zalogi Simon Klimanek, Šelenburgova ulica 6. 106

Krasna izbira
vseh vrst damskih klobukov po najnižji ceni v modnem salonu Stuchly-Maške, Ljubljana, Židovska ulica 3. 11556-30

Prava bivolova kvaša
(Büffel-Beize) za pod, v rumeni, rjavi in rdeči barvi 1 kg 54 Din, ½ kg pa 30 Din se dobi tudi po pošti v specijalni trgovini barv F. Weiler, Maribor, Gosposka ulica štev. 29. 11575-30

Razno

za
Ia trb. premog
suha drva
ali koks
kličite tel. 2056
ali naročite v
Wolfovi 1 pri
Dom. Čebin

Telefon 2059
Premog suha drva
Pogačnik, Bohoričeva št. 5

Poslužujte se Malih oglasov!

IZVANREDNA PRILIKA!
Železna služinska patent postelja zložljiva, s tapeciranom madracom, zelo praktična za vsako hišo, hotele, noćne službe in potujuće osobe stane samo Din 390.— Razpošiljam po poštnom povzetju.

Lesena patent postelja, zložljiva, s tapeciranim madracom, zelo praktična, stane samo D 280.

Potem imam veliko zalogo čisto čohanog perja kg po D 48.— druga vrst kg po D 38.— čisto belo gosje kg po D 130.— in čisti puh kg po D 250.— Razpošiljam po poštnem povzetju. Modroci punjeni z volnom staneju samo Din 750.—
L. BROZOVIĆ, ZAGREB Ilica 82.

Posestniki!

Če hočete imeti Vaše vrtove in dvorišča suha in gladka, jih posipajte z dolomitnim peskom, ki Vam ga dostavi na dom **Katarina Vodnik, Podutik 25, Ljubljana VII**, ali pa ga lahko naročite pri tvrdki **»Jeklo«, Stari trg 11.** (Trgovina z železnino.)

ŠE NEKAJ POTUJOČIH DAM

za prodajo najbolj priznanega predmeta za dame **SPREJMEMO.**

Ponudbe poslati na »Deutsche Radium Akt. Ges., Berlin, podružnica Zemun pri Beogradu, pošt. pret. 11, pisarna: Zmaj Jovina 35«. 4317

Čitajte ilustrovano revijo »ŽIVLJENJE IN SVET«

POHIŠTVO

Zaloga tudi v Trbovljah in Stični.

Predno se odločite za nakup **POHIŠTVA**, zahtevajte ponudbe tvrdke

FRANC IZGORŠEK, Šmartno pri Litiji

Moderno urejene delavnice in velika zaloga suhega lesa Vam jamči za dober in soliden izdelek. Prevzema tudi stavbna dela, opreme za hotele, banke itd. 3155

Za dečke

so **najzanimivejše čtivo** potopisne povesti **Karla Maya.** Pravkar je izšla povest

OLD SUREHAND

v dveh zvezkih na 620 straneh. Obe zvezka veljata broširana Din 96.—, v platno vezana Din 128.—. Knjigi sta

najzanimivejše darilo

Knjigarna tiskovne zadruge v Ljubljani, Šelenburgova ulica št. 3. 85

Jutrovi mali oglasi imajo siguren uspeh!

G. Th. Rotman:

Zgodba o Vrtismrčku in Šilonoski

(Ponatis prepovedan.)

27.

Zato smo imeli vsi dovolj časa, da smo se poskrili. Zlezli smo na polico in gledali, kaj bo. Gospodinja je poiskala debel zamašek, ki so ga z velikim trudom zabili v luknjo; a preden se je to posrečilo, je bil gospod Tolstenjak že davno do kože premočen.

Žaga in lesna trgovina

ki se bavi z izdelavo in izključno detajlno prodajo stavbnega lesa in desk, lesa za kolarje, apna, cementa, razl. premoga, kuriva in cementnega blaga, ležeča ob postaji s cca. 500 m industrijskega tira v južnobanaški nemški občini in centru sejmov za 8 do 10 okoli ležečih občin, že 35 let sama na tem mestu zaradi dedinskih prilik, celotno ali delno ugodno **NAPRODAJ.** 4385

Pobližja pojasnila in načrte daje: **Friedmann & Sterk, Zagreb, Vlaška ulica 53.**

Zahvala

Za mnogoštevilne izraze sožalja ob smrti našega ljubljenega očeta, starega očeta in tasta, gospoda

IVANA DEUTSCHMANNA

inspektorja državnih železnic

se vsem najiskreneje zahvaljujemo. Posebno zahvalo smo dolžni duhovščini, godbi in zboru »Sloge« in sploh vsem prijateljem, kolegom in znancem, ki so spremljali preminulega na njegovi zadnji poti.

Ljubljana, dne 23. marca 1931. 4395

Žalujoči ostali.

Urejuje Davorin Ravljen. Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar. Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Franc Jezeršek. Za interatni del je odgovoren Alojz Novak. Vsi v Ljubljani.